

NOVICE

**Glasilo Socialistične
zveze delovnega ljud-
stva občin
Kočevje in Ribnica**

Izdaja CZP »Kočevski tisk« Kočevje.
Urejuje uredniški odbor. Odgovorni
urednik France Grivec. Uredništvo in
uprava: Kočevje, Ljubljanska 14/a. Te-
lefon uprave in uredništva 389. Letna
naročnina 800 din, polletna 400 din in
jo je treba plačati vnaprej. Za ino-
zemstvo 2000 din oziroma 3 ameriške
dolarje. Tekoči račun 600-27-1-265 pri
NB podružnica Kočevje

Leto VIII. - št. 24

KOČEVJE, 7. junija 1963

Cena 20 din

PRVE SEJE NOVE OBCINSKE SKUPSCINE

Na dnevnem redu le volitve

V ponedeljek, 3. junija so bile v Kočevju kar štiri seje odbornikov nove občinske skupščine. Najprej sta se ob 8. uri sestala ločeno občinski zbor in zbor delovnih skupnosti, približno uro kasneje se je začela prva skupna, nato pa še druga seja nove občinske skupščine.

PRVA SEJA OBCINSKEGA ZBORA

Sejo je otvoril najstarejši odbornik Andrej Arko, ki je v uvodnih besedah poudaril, naj bi

novi zbor koristil izkušnje starejših in član mlajših odbornikov, ker bo tako dosegel uspehe, s katerimi bo volivcem opravičil izkazano jim zaupanje.

Verifikacijska komisija je nato verificirala mandate odbornikov, potem pa so odborniki prisegli. Za odbornika, ki bo vodil sejo občinskega zbora, so izvolili Pavla Pogorelca; v mandatno imunitetno komisijo za predsednika Jožeta Furlana, za člana pa Katico Rauh in Ivana Grajša.

PRVA SEJA ZBORA DELOVNIH SKUPNOSTI

Seja je potekala po enakem dnevnem redu kot seja občinskega zbora. Za odbornika, ki bo vodil sejo zbora delovnih skupnosti, so izvolili Zdravka Šaubaha; v mandatno imunitetno komisijo Jožeta Sveteta za predsednika ter Pavla Debeljaka in Hedviko Zakošek za člana. Odborniki so tudi prisegli.

PRVA SEJA OBCINSKE SKUPSCINE

Na dnevnem redu so bile le volitve. Izvoljeni so bili:

— za predsednika občinske

novanja: Ivan Vesel (predsednik), Ernesta Planinc, Franc Volf, Franc Obrč, Franc Kocjančič, Stane Lávrič in Tone Zupančič (za člana),

— v komisijo za statut Drago Benčina, Drago Aupič, Janez Merhar, Zvone Žagar, Julij Plut, Ivan Širaj, Ana Gole, Matija Cetinski in Tone Šerčer.

(Konec na 2. str.)

skupščine Drago Benčina, dose-danji predsednik občinskega ljud-skega odbora Kočevje,

— v komisijo za volitve in ime-

»Prisegam, da bom zvesto služil ljudstvu...«

PRVA SEJA NOVE OBCINSKE SKUPSCINE V RIBNICI

V novih prostorih

Kakor po vseh drugih občinah so se v ponedeljek, 3. junija tudi v Ribnici prvokrat zbrali člani nove občinske skupščine, ki so jih volivci izvolili na volitvah 24. in 26. maja. Potek seje je bil slavnosten, predvsem zaradi kon-

stituiranja nove skupščine, volitev predsednika in poslanskih kandidatov za republiško in zvezno skupščino, ne nazadnje pa tudi zato, ker so tokrat prvič zasedali v novi, lepo urejeni sejni dvorani v novi občinski hiši, kamor se je dan pred tem preselila tudi občinska uprava.

Odborniki so se kmalu po sedmi uri zjutraj zbrali v novi sejni dvorani, dosedanji predsednik ObLO France Ilc pa je s kratkim nagovorom otvoril novo občinsko hišo. Dejal je, da želi, da bi nova občinska skupščina še uspešneje delovala kot dosedanja in da upa, da bo občinska uprava še zadovoljiveje reševala vsakdanje probleme. Nato so si vsi ogledali novo stavbo in razpored prostorov, nato pa se je pričela prva ločena seja občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti.

Odborniki so na ločenih sejah najprej prisegli, nato pa izvolili iz svojih vrst dva predsednika, ki bosta vodila seje posameznega zbora. Predsednik občinskega zbora je Jože Puželj, predsednik zbora delovnih skupnosti pa Franc Lavrič.

(Konec na 2. str.)

France ILC je bil ponovno izvoljen za predsednika občinske skupščine Ribnica. Stanuje v Gorenji vasi. Rodil se je 1933. Po poklicu je lesni tehnik,

Za predsednika občinske skupščine je bil ponovno izvoljen dosedanji predsednik Drago Benčina

Danes govori v Ljubljani Edvard Kardelj

Danes, v petek bo ob 17. uri govoril v Ljubljani na Trgu revolucije Edvard Kardelj, kandidat Ljubljane za zvezni zbor zvezne ljudske skupščine.

Na zborovanje bo iz Kočevja vozil poseben vlak, in sicer ob 13.14 uri. Pobrál bo vse potnike na tej relaciji. Iz Ljubljane bo vlak odpeljal ob 20.30. Za udeležence zborovanja je odobren 50% popust na vseh rednih in izrednih vlakih za Ljubljano.

Vsi udeleženci zborovanja naj se zberejo na Trgu revolucije najkasneje do 16.45, ker se bo zborovanje pričelo točno ob 17. uri. Ze uro pred pričetkom bo na trgu godba Ljudske milice izvajala koncert, po končanem zborovanju pa bo v Ljubljani vrsta zabavnih, športnih in drugih prireditev.

Prebivalci obeh občin, udeležite se zborovanja v Ljubljani v čimvečjem številu!

V novih prostorih

(Nadaljevanje s 1. strani)

Drugo, skupno sejo obeh zborov je pričel najstarejši odbornik Fran Fajdiga iz Sodražice, nato pa so odborniki soglasno izvolili za novega predsednika skupščine dosedanjega predsednika ObLO Franceta Ilca, za podpredsednika pa Evgena Ivanca, učitelja iz Sodražice. Razen tega so tudi izvolili komisijo občinske skupščine za volitve in imenovanja (Fran Fajdiga, Janez Kozina, Franc Pečak, Ivan Ilc, Dora Divjak, ing. Rado Mihelič, France Košorok, Alojz Oblak in Alojz Lavrič). Občinska skupščina je nato izvolila še komisijo za statut. Dosedanja komisija je pripravila osnutek statuta, zaradi pomanjkanja časa in številnih drugih nalog pa statuta niso uspeli izdelati v podrobnostih. Naloga nove komisije je, da statut čimprej dokonča in da v javno razpravo.

Na 3. posebni seji so odborniki izvolili iz svoje srede dva odbornika za okrajno skupščino, in sicer Evgena Ivanca in Fani Gelze.

EVGEN IVANEC je bil v ponedeljek izvoljen za podpredsednika občinske skupščine Ribnica. Rodil se je 1928. leta v Sodražici. V Ljubljani je dokončal pravo, bil tajnik ObLO Sodražica, sedaj pa uči zgodovino na sodraški osemletki.

S tajnim glasovanjem so nato izvolili poslanske kandidate za republiško in zvezno skupščino. Za republiško, so izvolili za republiški zbor Matijo Maležiča, za gospodarski zbor Toneta Plosa, za socialno-zdravstveni zbor Mira Vesela, za prosvetno kulturni zbor Mileno Borovac in za organizacijsko-politični zbor Vilija Levstika. Sto odstotno so glasovali tudi za poslanske kandidate v zvezno skupščino, ki so skupni še za sedem drugih občin na Dolenjskem. Poslanca v republiški in zvezni zbor bodo volilci dokončno izvolili na volitvah v nedeljo, 16. junija.

Ribnica — prvič v novi sejni dvorani

Na dnevnem redu le volitve

(Nadaljevanje s 1. strani)

DRUGA SEJA OBČINSKE SKUPŠČINE

Tudi na drugi seji so bile na dnevnem redu le volitve. Izvoljeni so bili:

— za odbornika v okrajno skupščino Zdravko Šaubah, inženir gozdarstva in Franc Korelc, direktor Rudnika Kočevje,

— za poslance v skupščino Socialistične republike Slovenije: Ivan Maček-Matija za republiški zbor, Ignac Karničnik za gospodarski zbor, Boris Mikoš za kulturno prosvetni zbor, Vlado Platinč za socialno zdravstveni zbor in Miro Hegler za organizacijsko politični zbor,

Torbica — dobro

V obratu Torbice v Sodražici bodo letos proizvedli za 45 milijonov din usnjenih izdelkov (drobna usnjena galanterija), prihodnje leto pa, če bo šlo tako naprej, že za 170 milijonov. Ko je bil obrat konec novembra lani odprt, so delale v njem le štiri kvalificirane delavke iz Ljubljane. Julija ali avgusta pa bo sposobnih še pet delavk, ki so se priučile v obratu, za vodenje in učenje novih delavk, ki bodo verjetno prišle k njim iz osemletke.

— za poslance v skupščino Socialistične federativne republike Jugoslavije inženir Pepca Perovšek za zvezni zbor, inženir Ciril Mravlja za gospodarski zbor, Mitja Mejak za kulturno prosvetni zbor, Ignac Nagode za socialno zdravstveni zbor in Bojan Lubej za organizacijsko politični zbor.

Izvolitev poslancev je dokončno, razen poslanca za republiški in zvezni zbor, katera bodo dokončno volili volilci na volitvah 16. junija.

Prihodnja seja občinske skupščine bo konec junija, na njej pa bodo razpravljali o problemih komune.

Nov način financiranja

V lesni industriji pripravljajo nov način financiranja. Prvi korak naj bi bila združitve vseh razpoložljivih sredstev slovenske lesne industrije in sicer pri Gospodarski banki (v okviru poslovnega združenja LES). Poseben odbor bi potem na podlagi izdelanih dolgoročnih investicijskih načrtov dajal soglasje za koriščenje in prioriteto pri skladu posameznim podjetjem. Dobra stran združevanja sredstev je v tem, da prej prideš do sredstev, skrajša pa se tudi rok investiranja, ki je usmerjeno na temeljito ekonomsko analizo (se pravi, investirali bodo le tam, kjer se bo obrestovalo,

kjer je ekonomsko utemeljeno), po drugi strani pa vodi tak način financiranja k specializaciji posameznih lesno-industrijskih podjetij. Ni torej prepuščeno stihiji, preprostemu kopiranju investiranja, kakor mu pač trenutno kaže trg (investiranje tistih obratov, po katerih izdelkih je trenutno povpraševanje na trgu). Na ta način bo, končno, zagotovljena tudi moderna proizvodnja za daljše obdobje, s tem v zvezi pa bodo potrebne temeljite raziskave domačega in tujega tržišča. Pri tem bo seveda zainteresirano vsako lesnopredelovalno podjetje, ki ima za to (Konec na 11. strani)

OD PETKA DO PETKA DOMA IN PO SVETU — OD PETKA DO PETKA DOMA IN PO SVETU

NOVA KENIJA — Pred dnevi je v Keniji, britanski koloniji v Vzhodni Afriki, prepričljivo zmagała Afriška nacionalna unija Kenije (KANU) na volitvah proti federalistični Afriški demokratični uniji Kenije (KADU). Britanski guverner je zaupal takoj po volitvah sestavo prve kenijske »notranje samoupravne vlade« predsedniku KANU Džomu Kenijati, ki je 1. junija tudi postal predsednik vlade. Decembra bodo prišli v roke Kenije tudi resori zunanje zadeve, obramba in policija, ki so zaenkrat še britanski. Tako bo tudi Kenija postala dokončno samostojna.

Kenijata je torej prišel na predsedniški položaj skoraj dobesedno iz zaporov in konfinacije, saj so ga imeli Angleži dolgo let zaprtega, nato pa konfinirane na njegovem domu. Nekateri kolonialistični krogi so Kenijato sicer skušali na vse načine očrniti in tako preprečiti zmago njegovi

stranki KANU, kar pa se jim ni posrečilo. Očitali so mu celo, da je prenapetež in sovražnik belcev, v resnici pa je Džomo Kenijata najboljši jamstvo, da bo Kenija dežela, v kateri bodo lahko tudi belci živeli v miru. Sam je dejal, da so v preteklosti v njihovi deželi poznali hudo rasno sovraštvo, ki bi ga radi vsi čimprej pozabili. Vlada pa prisega na demokratični afriški socializem, njen cilj pa je, odpraviti revščino, ki ni majhna.

NI MIRU V DOLINI VRCEV — Kljub pozivu SZ in Britanije, katerih predstavnika sta predsednika ženevske konference o Laosu, naj se sprte stranke v Laosu pomirijo, mir še zdaleč ni dosežen. Enote Patet Lao, levičarske skupine, so zavzele skoraj vse pomembne strateške točke v Dolini vrčev in začele obstreljevati zadnje položaje nevtralistov v tej dolini. Sicer pa svetovne sile skušajo na vse načine doseči dokon-

čen mir v tej jugovzhodnoazijski deželi; jasno pa je le to, da mir ne bo dosežen, dokler se bodo vmešavale v notranje laoske zadeve tuje sile.

UMRL PAPEŽ JANEZ XXIII. — V ponedeljek zvečer je v Vatikanu umrl 82-letni poglavar katoliške cerkve papež Janez XXIII. Njegova smrt je odjeknila po vsem svetu, ker je bil znan kot borec za koeksistenco in mir. Posebno pozornost je posvečal socialnim problemom današnjega sveta, o čemer pričata njegovi znani encikliki »Mati in učiteljica« in »Mir na zemlji«. O pokojnem papežu je dejal generalni sekretar KP Italije Togliatti, da sodi med največje osebnosti sodobnega sveta in da je pogumno in na nov način reševal probleme miru in medsebojnega razumevanja. Med prvimi sožalnimi brzojavkami iz tujine je bila brzojavka Nikite Hruščova, sožalno brzojavko ob papeževi smrti pa je

poslal tudi predsednik Tito. **PREKINITEV V ZENEVI?** — Domnevajo, da ZDA preizkušajo teren za prekinitev dela odbora 18 držav za razorožitev. V tem smislu je začela ameriška delegacija tudi posvetovanja z delegacijami nevtralnih držav. Kot razlog navajajo, da so razgovori zašli v slepo ulico in da bi prekinitev lahko ugodno vplivala na nadaljnje delo. Razgovori naj bi bili prekinjeni približno za mesec dni.

SEJA IZVRŠNEGA KOMITEJA CK ZKS — V sredo je bila v Ljubljani seja Izvršnega komiteja CK ZKS, na kateri so obravnavali nekatera družbeno-politična in ekonomska vprašanja, ki nastajajo v razgibani volivni javnosti. Zaradi odhoda na novo službeno mesto so tudi razrešili dolžnosti predsednika ideološke komisije Janeza Vipotnika in na njegovo mesto imenovali Staneta Kavčiča.

Združitev zdravstvene službe je nujna

Kočevje, 31. maja. Danes je organiziral občinski odbor SZDL razgovor s kandidatom za zvezni in republiški socialno zdravstveni zbor Ignacem Nagodetom in Vladom Planincem o problemih zdravstvene službe in komunalne skupnosti socialnega zavarovanja. Razgovora so se udeležili razen predstavnikov političnih organizacij in komune še predstavniki zdravstvenega doma, skupščine komunalne skupnosti socialnega zavarovanja in socialnega zavarovanja.

Med razgovorom so prišli priložni do zaključka, da je nujno združiti zdravstveno službo pod enotno vodstvo, kar bo nedvomno vplivalo na kvaliteto in ceno zdravstvenih uslug, pa tudi zdravstveni delavci bodo bolj smotrno izkoriščeni (doslej nekateri niso bili polno zaposleni, medtem ko nam po drugi strani zdravstvenega kadra primanjkuje). Doslej so bili namreč zdravstveni delavci obratnih ambulant uslužbenci posameznih podjetij. Pogoje za združitev bo proučil še svet za zdravstvo in socialno varstvo pri občinskem ljudskem odboru, ki naj bi združitev tudi opravil. Enoten zdravstveni dom bo tudi lažje reševal kadrovske politiko in štipendiranje, ki doslej ni bilo najbolj smotno. Stipendiralni smo namreč tudi ljudi, ki jih pri nas ne bomo rabili oziroma vsaj toliko ne, kolikor se jih šola.

Načrti za novi zdravstveni dom so v glavnem pripravljani in bi lahko začeli že julija z gradnjo prve faze. Nekaj sredstev je že na razpolago, nekaj pa bo še zbranih z raznimi prispevki in krediti. Na razgovoru je bilo poudarejno, da se mora kolektiv zdravstvenega doma zavedati, da ga bo dobil v upravljanje, zato

naj tudi poskrbi, da gradnja ne bo predraga, saj ga bo moral on vzdrževati.

Na razgovoru so razpravljali še o preventivnem zdravljenju, ki je v nerazvitih krajih najbolj potrebno, čeprav pa prav v teh krajih ni za to zdravljenje sredstev; o velikih izdatkih za zdravstveno zavarovanje zaradi obsežnega terena; o preventivnem zdravljenju otrok; o stanovanjih za zdravnike; o morebitni združitvi naše komunalne skupnosti socialnega zavarovanja in drugem, o čemer smo v glavnem že poročali.

V razpravi o problemih zdravstva in soc. varstva naše komune sta sodelovala tudi poslanca Vlado Planinc in Ignac Nagode

Realne možnosti za razvoj

Razgovora o problemih gospodarstva in družbenih služb v Ribnici se je v soboto, 1. junija udeležil tudi Matija Maležič, kandidat ribniške občine za poslanca v republiški zbor. V daljšem nagovoru je nanižal vrsto misli, kako naj bi se razvijalo gospodarstvo, ter tudi povedal, kje so pomanjkljivosti. Poudaril je, da je treba povsod več poguma, marsikaj pa popraviti ali odpraviti.

Za uspešen razvoj na vseh področjih so potrebni strokovnjaki, ki pa jih bomo dobili le, če jim bomo lahko nudili stanovanja. Nujno je torej usmeriti ves razpoložljivi stanovanjski fond za strokovnjake, ker bodo le-ti s svojim delom pripomogli k hitrejšemu napredku.

Gradbeništvo bi moralo odločneje stopiti naprej, nabaviti nove stroje in nastaniti delavce ter graditi. Za gostinstvo se

bodo z novo cesto odprle široke možnosti razvoja. Čimprej je treba dograditi kavarno v gradu in pohiteti z gradnjo restavracije. Potem, ko bodo prišli turisti, bo prepozno. — Pozabiti ne smemo tudi na Ortnek in možnosti razvoja turizma v tistem kraju.

Pri stanovanjski skupnosti ne smemo gledati le na to, da bo opravljala le drobne usluge, ampak naj nam služi kot začetek nečesa večjega (n. pr. iz šiviljske delavnice se kaj lahko razvije kak konfekcijski oddelek, prav take možnosti razvoja ima mehanični servis itd.). Za zadovoljitev potrošnikov bo treba še bolj modernizirati trgovino, posamezne lokale pa specializirati.

Kovinsko je napravilo lep razvoj, bolj odločno pa se mora boriti za osvojitve novih artiklov (naj ne bo samo kooperant), povečati pa mora

tudi plan ter uvesti dve izmeni.

MATIJA MALEZIC, kandidat ribniške občine za poslanca v republiški zbor. Je predsednik odbora za družbeno nadzorstvo LS SRS in član Centralnega komiteja ZKS

Predstavniki podjetij in drugi udeleženci razgovora so povedali nato svoje mnenje in težave, iz tega posveta pa lahko izluščimo le en sklep: z večjim pogumom naprej, podpirati razvoj na vseh koncih in ne se bati trenutnih težav.

KULTURNA DEJAVNOST V LOSKEM POTOKU

Lepi načrti

Za nami je sezona kulturno prosvetnega delovanja in nastopilo bo mrtvilo vse do jeseni. Za nami je tudi proslava 60-letnice kulturnega dela, ki smo jo organizirali z namenom, poživiti kulturno dejavnost in vključiti v društvo več Potočanov, predvsem mladine, kar nam je delno tudi

uspelo.

Marsikaj se da napraviti tudi brez denarja. To je pokazalo razgibano delo našega društva v zadnjih dveh letih, predvsem po zaslugi elastičnosti upravnega odbora in vodij sekcij. V tem času smo obnovili notranjost dvorane in uredili tudi ostale prostore,

vsililo. Glede na število prebivalcev je kajpak tudi veliko premajhna. Med najpomembnejše pridobitve vsekakor spada nabava novih stolov, montaža cinemascope sistema, pleskanje dvorane in ureditev elektr. napeljave. Na pomoč so nam priskočile tudi druge organizacije, saj je vse skupaj stalo poldrug milijon dinarjev.

Z montažo cinemascope projektorja v kinu smo omogočili obiskovavcem ogled kvalitetnih filmov, s tem pa se je povečala režija. Upamo, da bomo zgubo v prvem tromesečju krili v poletnih mesecih.

Dramska sekcija namerava v poletnih mesecih naštvirati Goldonijevega »Lažnjivca«, ki spada med lažja odrska dela, primerna za manjše ansamble. Težko je le dobiti primerne igralce. Od vseh sekcij pa je najaktivnejša pevska, ki sicer ne nastopa samostojno, uveljavila pa se je predvsem z nastopi na različnih proslavah. Aktiven je tudi instrumentalni ansambel, nujno pa je potrebna obnova in nabava novih instrumentov.

Upravni odbor in vodje sekcij (Konec na 12. strani)

Med razpravo o problemih kulture in prosvete v kočevski komuni. Udeležila sta se je tudi poslanca v republiški in zvezni kulturno prosvetni zbor Mitja Mejak in Boris Mikoš

V osmih občinah na Dolenjskem kandidira za poslanca v zvezni kult.-prosvetni zbor tov. MITJA MEJAK (roj. 1926). Ima filozofsko fakulteto in urednik literarne redakcije RTV Ljubljana. Je član GO SZDL in član VO zveze književnikov Jugoslavije

O lutkarju in lutkah

Ze večletnega predsednika DPD »Svoboda« Kočevje in vodjo lutkovne sekcije ter priznanega lutkarja, tov. Matijo Glada sem poiskal v Seškovem domu. V sobi za rekvizite in odrsko opremo je izbiral raznobarne zavese. Ko me je zagledal, se me je razveselil kot gospodinja cigana, ki ji pade v hišo med velikó peko.

»Na razgovor si prišel? Pa prav zdajle, ko imam polne roke dela! Popoldne da ne utegneš? Prav! Pomaga mi pri delu in ti bom odgovarjal, če si že tako vsiljiv!«

Nisem mu kaj prida pomagal, le sledil sem mu tesno za petami po obširnem domu in izvedel dosti zanimivega. Pri odprtih vratih balkona v dvorani sem obstal. Na okrašenem, odprtem odru je stal klavir.

»Aha! To je še od zadnje pev-ske revije?«

Nejevoljno je zamahnil z roko. »Da, to žalost moram še pospraviti. Tako lepa in visoko kulturna prireditev je bila, obisk pa tako nekulturno slab, da me je še danes sram. Te zavese tu pa so za nocojšnje, tudi glasbeno prireditev v dvorani množičnih organizacij. Kako bi človek z veseljem delal, urejal in krasil, ko bi vedel, da bo ves trud poplačan z obiskom, primernim za take kulturne prireditve. Tako pa...« Resignirano je zamahnil z roko.

Dosti sem moral govoriti, da sem ga spravil iz črnih misli. Ko pa sva pričela razgovor o lutkah, je bil zopet dobri, hudomušni in zgovorni Matija-lutkar.

Izdeluješ scene za vse uprizoritve na našem odru, igralec si in odrski mojster, pa še vodja lutkovne sekcije, izdelovalec lutk in režiser. Kako pa se je vse to pravzaprav začelo?

»Svojo odrsko dejavnost sem začel že kot mlad fant v domači vasi Banja loki. Leta se točno več ne spominjam, zdi se mi pa, da je bilo leta 1936. Tam sem takrat tudi prvič sodeloval pri lutkovni predstavi. Ko sem leta 1946 prišel v Kočevje, sem se takoj vključil v gledališko sekcijo sindikalnega gledališča.

Takrat so pripravljali Jurčičevega »Desetega brata«, uprizoritev je bila na prostem. Dobil sem hvaležno vlogo in se takoj navezal na gledališko družino. Seznanil sem se tudi z igralcem, pokojnim Bizjakom. Ta je bil navdušen lutkar in sva začela delati načrte za lutkovno gledališče. Uspelo nama je in že naslednje leto, 1947, smo imeli prvo lutkovno predstavo.«

Da ti ni šlo vse kot po maslu, sem prepričan. Kako pa gledaš na prehojeno pot od prvih začetkov do današnjih uspehov?

»Imaš prav. Pot od prvih težavnih začetkov do danes, ko še dolgo nismo z lutkovno umetnostjo pri nas tam, kjer bi želel, je bila kar se da težavna. Prebroditi smo morali prenekatero oviro, saj smo bili brez lutk, kostumov, kuliserije, brez organizacijske in tehnične opreme, katerih v lutkovnem gledališču ni nikoli dovolj.«

Lutke so draga stvar. Umetniki in rezbarji raču-

najo zanje težke tisočake. Tu po stenah pa jih visi nič koliko. Rekli so mi, da tudi lutke sam izdeluješ?

»Da bi lutke kupovali, ni moč misliti. Predrage so bile in so vedno dražje. Začel sem jih izdelovati sam. Začel sem rezljati, dolbsti in polirati. Kakor sem si posamezno lutko zamislil po nje-

Matija med svojimi

nem karakterju, sem jo rezbar-samouk pač izluščil iz kosa lesa. Niso umetnine, svojemu namenu pa le dobro služijo. Kakšnih hujših ugovorov zoper nje doslej ni bilo in to me zadovoljuje. Posebno visokih umetniških pretenzij v pravem pomenu pa nisem pri tem svojem delu nikoli postavljaj. Najmlajšemu občinstvu uga-jajo, to pa je zame pravšno me-rilo za funkcionalnost mojih lutk.«

Ali ti to, da si sam aktiven igralec, dosti pomaga pri vodenju lutkovnega odra, režiji in postavljanju miniaturnih scen?

»Lutkovno gledališče se v marsičem razlikuje od gledališča z živimi igralci. Gledališki oder ima svoje že stoletja ustaljeno poslanstvo, svoja pravila in zakone. Lutkovni oder pa zopet ima svoje posebnosti v vsebini in dramaturgiji, svojo odrsko tehniko in svoj način igranja. Vse to pa je v nenehnem razvoju; zdaj smo šele na začetku poti.«

Kako vplivajo nate, kiparja ali vsaj rezbar-samouka, vse te naše modernistične struje v umetnosti? Ali se pri izdelavi lutk in scen kaj zgleduješ po njih?

»Pretežko vprašanje si mi zastavil. Dejal sem ti že, da mojih lutk ni ocenjevati z umetniškimi merili. O moderni umetnosti si ne upam dosti govoriti. Sicer pa se zdaj dosti piše in govori o tem. Beri in poslušaj!

Jaz, lutkar, težim pri svojem snovanju po čim večji učinkovitosti. Lutkovni oder ne prenese

naturalističnih lutk in scen. Držim se svojega pravila: slog likovne izdelave lutk, okolje, v katerem nastopajo, recitator, ki daje lutki glas in animator, ki lutke oživlja, razsvetljava, scena — prav vse se mora podrediti vsebini. Vse drugo je bilo brezplodno eksperimentiranje, ki bi se pri mojem mladem občinstvu slabo končalo.

Lutkar si že preko četrtoletja. Kakšno žetev si pa pospravil v teh letih?

»Predalec bi moral posegati, če bi hotel naštetati vse igre, kar smo

z marionetami. Imeli smo po dve premieri letno in pri vsaki najmanj 6 predstav, pri katerih je bilo vedno čez 130 otrok. Tudi na Rudniku smo naštudirali igrice in imeli 4 predstave. Torej okrog 118 predstav, ki si jih je ogledalo preko 20.000 otrok in odraslih.«

Kakšen pa je bil vaš repertoar?

»Vseh uprizorjenih iger se prav zares ne spominjam. Omenim naj vsaj nekatere: »Sovji grad«, »Carodejna sekira«, »Zogica-nogica«, »Tinček in Tonček«, »Sne-guljčica in škratje«, »Carobni pa-jek«. To so igrice z marionetami. Zadnje čase smo začeli igrati z ročnimi lutkami. Uprizorili smo: »Težave Peteršiljkove mame«, »Tri čudne zgodbe«, »Razbojnik Moros« in »Medveda lovimo«. Vsaka od naštetih iger je imela po 12 predstav in nad 6240 gledalcev. Gostovali pa smo z lutkami v Fari, Osilnici, Koč. Reki, Stari cerkvi in še drugod, pa še v klubu SZDL Kočevje, v katerem imamo zlasti hvaležno občinstvo in se bomo vedno radi vračali vanj.«

Ali si sedaj s pogoji, v katerih dela lutkovni oder, zadovoljen? Odrski ustvarjalci, to dobro vem, niste nikoli brez želja.

»Nujno mi je potrebna pomoč požrtvovalnega človeka, ki bi mi pomagal pri režiji igrice in tudi sicer. Dolgo sem ga iskal in ga tudi našel. Obljubil mi je najte-snejše sodelovanje. Sedaj si samo želim, da bi ostal mož beseda. To bi mi dalo za prihodnjo se-zono novih moči, ker ne bi bil pri svojem delu tako neznanjsko sam.«

Fr. Cankar

SKUPSCINA KOMUNALNE SKUPNOSTI SOCIALNEGA ZAVAROVANJA

Sprejet program in finančni načrt

Pretekli petek je skupščina Komunalne skupnosti socialnega zavarovanja občin Kočevje in Ribnica sprejela program dejavnosti zdravstvene-ga zavarovanja in ukrepov za izboljšanje varstva na svojem

območju ter finančni načrt sklada za zdravstveno zavarovanje. Skupščini sta prisostvovala tudi kandidata za zvezni in republiški socialno zdravstveni zbor Ignac Nagode in Vlado Planinc.

(Konec na 11. strani)

Udeleženci skupščine med razpravo

Andrej Tomšič:

Uporna kri

Zasliševalca sta obupala nad tem drobnim dekletom, ki je bilo močnejše od njiju.

Z nekaj drugimi zapornicami so jo odpeljali v prisilno delavnico. Iz avtomobila so jo morali prenesti na nosilih, ker je bila tako pretepena, da ni mogla stati. Noge je imela črne od podpludb, ki so jih pustili udarci. Takoj so jo prenesli v ambulanto, kjer je ležala nekaj dni, nato pa je morala v celico.

Upravnik prisilne delavnice Hlebec, sadist in nasilnež, si jo je ogledal od nog do glave in čeprav je težko stala, ji ni ponudil stola. Njeno prebito telo je kar požiral z očmi.

»Tako mlada, pa že na krivih poteh?« jo je vprašal.

Ni mu odgovorila. Omahovaje je stala pred njim. Že v ambulanti so ji povedali zaporniki, da Hlebcu ne sme ugovarjati, sicer bo joj. Na njegovo vprašanje ni vedela kaj odgovoriti, zato je raje molčala.

Poklical je paznika mladinske celice, kot so imenovali celico, kjer so bile mladinke do 18 let. Slak, debelušen možakar 45-tih let, je bil strah in trepet zapornic. Kaznoval je za vsak najmanjši prestop, ne glede, kdo ga je napravil. Njegova najbolj omiljena zabava je bila stopiti sredi noči v celico, da so morale vstati vse zapornice in v samem perilu stati pred njim po uro in več. Potem, ko je premetal vse slamarice, da je slama letela po vsej sobi, ali pa preprosto samo razmetal slamarice, je odšel. Jetnice so si morale posteljati znova in minilo je mnogo časa, preden so zopet zaspale. Noč za nočjo so se dogajale njegove hudobije in jetnice so živele v stalnem strahu, kdaj bo spet prišel. Ni ga bilo eno ali dve noči, potem pa je spet prišel. Včasih, in to ni bilo tako poredko, pa je tudi pretepal. V pretepanju je bil pravi strokovnjak, udarjal je tam, kjer je najbolj bolelo, za udarcem pa ni bilo sledu.

»Odpeljite jo v celico 17,« je ukazal Hlebec.

»Greva!« je pozval Sonjo in jo pustil, da je pred njim stopila na hodnik. Ko sta prišla do celice, je odprl vrata in jo sunil čez prag, da je skoro padla na tla, če bi je ne zadržala dekleta.

»Pa nikarte jo preveč ne poslušajte, pokvarila vas bo, če še niste dovolj,« je posmehljivo dejal jetnicam in zaprl vrata.

Dekleta so Sonji odkazala posteljo, kamor je sedla. Podprla si je glavo z dlanj, dekleta pa so jo obstopila. Na njihova vprašanja je odgovarjala kratko, saj jim ni mogla zaupati. Ni vedela, če ni med njimi tudi izdajalka. In prav je imela.

Uprava policije je imela v vseh celicah svoje konfidente, ki so ji redno poročali, kaj se po celicah govori in dela. V mladinski celici je ta posel opravljala Vera, močna črnolaska. Toda jetnice vanjo niso posumile. Čudno je bilo vsem samo, da so zdaj eno zdaj drugo, ki se je pregrešila, kmalu poklicali v pisarno in je kasneje ni bilo več nazaj.

Začelo se je enakomerno jetniško življenje po ustaljenem dnevnem redu. Vstajanje, čiščenje celice, zajtrk, katerega so raznosile zapornice in postavile pred vrata celice, nato delo do dveh, kosilo, popoldne pomenki, nato večerja in spanje. Sonja se je v življenje kmalu vživela. Pomagala je tovarišicam, kolikor je mogla z eno roko in medtem, ko so ostale odšle na delo, je ostala v celici in pospravljala. Ko so se dekleta vrnila z dela, je bila celica pospravljena, hodniki pomiti. Čeprav skoro ni bilo na hodniku niti prahu, ga je morala Sonja vsak dan poribati.

Naslednje dni je vsak drugi dan odšla v spremstvu paznika v ambulanto na previjanje. Zdravnik dr. Grm, ki je opravljaj svoje človekoljubno delo v zaporniški ambulanti, je bil simpatizer NOB. Sonja ga je kmalu spoznala in skozi pogovore mu je zaupala vse o sebi. Pridobila si je njegovo zaupanje in izročil ji je »Slovenskega poročevalca«. Skrila ga je v čevlji in ko se je vrnila v celico, je komaj čakala, da se vrne tovarišice z dela. Takoj po kosilu jim je pokazala »Poročevalca«. Zbrale so se v kotu sobe, kjer jih paznik ni mogel videti skozi linico in Sonja je pričela čitati. Novice, ki so bile natisnjene v listu, so bile ohranjene in zaverovano so jo poslušale, ko je šepetaje čitala.

Niti opazile niso, kdaj je odšla Vera k vratom. Šele ko so zaslišale hitro hojo in glasove na hodniku, so se zdrznile. Sonja je hitro zvila časopis in ga spustila skozi okno na dvorišče.

Vstopil je paznik Slak z dvema agentoma.

»Kje imate komunistično literaturo?« se je zadržal pri vratih.

Vprašanju je sledil molk in dekleta so se prestrašeno spogledala. Njihovi pogledi so iskali izdajalko, ustavili so se na Veri, polni mrznje in očitkov.

Dekleta so se morala sleči in v samem perilu so jih nagnali na dvorišče. Dvorišče, na katerem so bili še malo prej jetniki, je bilo sedaj prazno. Sonja, ki se je nekako prerinila na čelo deklet, je s pogledom preiskala dvorišče, toda »Poročevalca« ni bilo več.

Verjetno ga je pobral kdo od jetnikov, ki so bili še malo prej zunaj. Hodile so boste po dvorišču v koloni ena po ena z dvameterskim razmakom, da se niso mogle pogovarjati; na sredi dvorišča pa je stal paznik in jih motril. Več kot dve uri so tako hodile naokrog.

Ko so jih zopet spustili v celico, je bila kot bi vanjo padla bomba. Slama je bila raztresena po vsej sobi, slamarice izpraznile in je vsa premešana stala na kupih ob posteljah. Metla je bila izpuljena, iz posode, kamor so dekleta hodila na potrebo, je grozno smrdelo, ker je bilo videti, da je nekdo mešal po njej.

(Se nadaljuje)

V KOČEVJU SO LEPO PROSLAVILI STOLETnico »RDEČEGA KRIŽA«, Z IZBRANIM KULTURNIM SPOREDOM PA OBENEM TUDI POČASTILI

»Dan krvodajalcev«

»Dan krvodajalcev«, 4. junij, je pri nas že tradicionalni praznik. Nedvomno je najplemenitejša in najbolj nesebična pomoč človeku — pomoč z lastno krvjo. Več ne moreš dati, morda samo še življenje! Smo v izredno razgibanem in naglem tehničnem razvoju, ki terjaja, žal, tudi žrtve. Naša industrija se iz dneva v dan veča, prav tako tudi promet na cestah, pri tem pa so nesreče skoraj neizogibne. V premnogih primerih je potem edino in nenadomestljivo zdravilo — kri človeka! To pa dajejo nesebično in nenehno naši krvodajalci. Ta moralna pripravljenost, ta nad vse humani odnos do brezimnega sočloveka, ki je ogrožen in mu je treba pomagati, je tisto, kar daje pravo vsebino tej najplemenitejši dejavnosti.

Ker obhajamo letos tudi 100-letnico ustanovitve Rdečega križa, te najhumannejše svetovne organizacije, je občinski odbor RK Kočevje združil obe proslavi v eno samo veliko manifestativno prireditev z izbranim kulturnim sporedom. Bila je v torek, 4. junija ob pol osmih zvečer v dvorani množičnih organizacij v Kočevju.

Ob napovedani uri je bila dvorana že polna. Zbrali so se skoraj vsi naši krvodajalci, zastopniki upr. oblasti in množ. organizacij ter pohvalno mnogo meščanov.

Vidno ginjena nad tolikšnim razumevanjem pomena te proslave je predsednica društva RK Sanda Cilenšek v kratkem, a izčrpnem govoru orisala pomen organizacije RK, zlasti pa poudarjala izredno pomoč, ki jo iz dneva v dan dajejo našemu zdravstvu krvodajalci. Povedala je, da so med njimi taki, ki so po desetkrat in še več dali kri. Pri tej priliki pa bodo podelili štiri zlate

značke in 25 srebrnih najzaslužnejšim krvodajalcem.

Toplo pozdravljeni so prihajali odlikovanci na oder in ginjeni sprejemali na videz skromna, a nad vse častna odlikovanja. Odborniki so jim čestitali, pripeljali jim častne značke, izročali šopke cvetja, pionirji jim krasili prsa z ličnimi šopki, dvorana pa je odmevala od spontanega ploskanja navzočih.

Ko so se poleg ovacije odlikovancem, se je pričel del proslave s kulturnim sporedom, čigar jedro je bil mešani pevski zbor »Jakob Gallus«, ki je pod vodstvom prof. Miloša Humeka v presledkih odpel štiri pesmi: Mendelssohn: »Slovo od gozda«, I. Vajngerl: »Prleška« (solo: E. Rus), Sl. Mihelčič: »Zvira voda« in istega skladatelja pesem »V nove zarje«. Izvajane pesmi so bile dognano podane koncertne točke in so zanje tako dirigent kot pevci poželi polno priznanje.

Za popestrenje sporeda med posameznimi pesmimi pa so bili glasbeni vložki, ki so jih oskrbeli učenci naše glasbene šole pod vodstvom glasb. pedagoga tov. J. Papeža. Harmonikarji so bravurno odigrali svoje točke in želi priznanje, pozornost pa je ponovno vzbujal trio s trompetami: Bastar, Cvetko in Hočevcar, vsi učenci Gl. šole, od katerih si v našem bodočem zabavno-glasbenem udejstvovanju lahko dosti obetamo.

Nastop folklorne skupine osn. šole M. Bračiča je s prešernim plesom, godbo in veselo pesmijo kar se da posrečeno zaključil to v resnici nad vse lepo proslavo. Odboru RK smo za ta izredno uspehi večer lahko od srca hvaležni!

Fr. C.

Obisk v stari domovini

Drugega junija popoldne je Velike Poljane po enainpetdesetih letih obiskal Prijatelj Lojze, naš rojak iz daljnje Amerike.

Vaški fantje smo ga sprejeli s pesmijo. Bil je zelo presenečen nad pesmijo. »V dolini tihi« in občudoval je naravo, ki se je po dolгих letih močno spremenila.

Rojak Prijatelj nam je pripovedoval: »Bil sem star sedemnajst let, ko sem odšel od doma v nepoznano tujino, daljno Ameriko. Tedaj so bili za nas težki časi. Umrli mi je oče in jaz sem moral iti s trebuhom za kruhom. Takoj drugi dan po očetovem pogrebu sem šel v Ribnico, da bom zaprosil za potno dovoljenje za Ameriko. To mi je tudi uspelo. Težko mi je bilo slovo od prijateljev in domače grude! Vsi so mi dejali, da se poslavljaj za vedno, zato smo za slovo zapeli pesem, ki nam je vtila poguma za nadaljnje življenje v tujini.

Dolga so bila leta v tujini, kjer sem si izbral družico in ustvaril družino, a kljub temu sem si vedno zaželel obiskati rojstno vas Velike Poljane...

Vsi smo videli, da je rojak z ženo po dolgem potovanju utrujen, zato smo krenili proti domu. Zunaj so ga čakali okrašeni konji za prevoz, kar pa je odklonil. Vzel je v roke fotoaparati in nas večkrat posnel za spomin.

V naši sredi je krenil v hrib, kot nekdanji sedemnajstletni mladenič. Kljub slabi poti, ki je razorana od buldožerjev, je hitel tako, da smo ga komaj dohajali. Med potjo je obujal spomine na mlada leta. Povpraševal je po nekdanjih prijateljih, s katerimi je skupaj pil brezskrbno mladost.

Kmalu se je iz šumečega gozda prikazala cerkev rojstne vasi. Pozdravil je Poljane in vzkliznil: »Pozdravljena gruda domača!«

Vse je novo in prenovljeno, spomnil se je le šole, ki je ostala nespremenjena; v njej je drgnil hlače šest let. Poizvedujoč po starih imenih hiš je šel dalje in spoznaval ljudi, ki so pozdravljali. Prva ga je nagovorila 73 letna Adamkova teta, s katero sta skupaj hodila v šolo. Zelo je bil vesel.

A + J

Fazan — naš pomočnik

Clovek s svojim načinom življenja že močno posega v naravo, kar ima večkrat za posledico iztrebljanje ene živalske vrste in s tem tudi porast druge. Po vojni so se močno razmnožili škodljivci, ki povzročajo v gozdarstvu in kmetijstvu čisto občutno škodo. Število ptic pevk, ki uničujejo škodljivce, pa stalno pada. Enako vlogo imata na polju fazan in poljska jerebica.

Že pred vojno so skušali v Ribniški dolini naseliti fazane, vendar so vsi poskusi zaradi nepoznavanja življenjskih pogojev teh ptic, propadli. S tem so poskušali

tudi po vojni, vendar vidnejših uspehov doslej ni bilo. Šele v zadnjih letih so pričeli to delati načrtno. Seveda pri nas ni najboljših pogojev za gojitev te divjadi, vendar jerebice v naših loviščih danes niso več redkost, pa tudi fazani ne. Pri gojenju fazanov je dosegla lepe uspehe LD Dobropolje.

Lani so v lovišča v Ribniški dolini spustili precej fazanov, vendar jih je zima zdesetkala. Nekaj jerebic so polovili, jih ohranili čez zimo in spomladi spustili.

Jerebica se hrani izključno s semeni in zelenimi deli rastlin. Seme raznih celo strupenih rastlin, znaša do 7% njene prehrane in torej ne more škoditi kmetijstvu. Bolj problematična je seveda prehrana fazanov. Razis-

skave so pokazale, da je njegova prehrana sestavljena 40% iz semen in plodov, 25% iz škodljivih hroščev in insektov, 2,5% žit, ostalo pa so polži, deževniki in miši. Precej pa nam fazan koristi pri uničevanju koloradskih hroščev. Če koloradarja uničujemo s kemičnimi sredstvi, uničimo tudi veliko za zemljo koristnih mikroorganizmov in ptic pevk. Razpravo o koristnosti fazana pri uničevanju koloradarjev je napisal po večletnih preiskavah nemški znanstvenik dr. Müller-Ussing. Pri fazanih, ki so se zadrževali v krompiriščih, je dobil do 80% hroščev! Fazani, ki se zadržujejo v krompiriščih, torej temeljito pospravljajo tega škodljivca in

prihranijo kmetu obilo truda in izdatkov.

Odnos kmetov do fazanov in poljskih jerebic je pri nas različen. Pozna jih le malo ljudi in še ti so prepričani, da so kmetijstvu škodljivi. Res se fazan rad loti kaleče koruze, toda to je v primeri z uničenimi škodljivci malo. Drugod pa kmetje poznajo koristnost fazanov in jerebic in jih ščitijo. Toda če med košnjo naletite na fazanovo ali jerebovo gnezdo, ga ne uničite, kajti to so vaši zvesti pomočniki! Okrog gnezda pustite pas trave, o najdbi pa obvestite lovca LD Ribnica, ki bo vsako obvarovano gnezdo nagradila s tisoč dinarji.

B. Krže

Grčarice

(N. C.). V nedeljo, 2. maja, so našo vas obiskali člani Zveze borcev Novi trg pri Ljubljani. Sprejela sta jih tajnik ZB NOV Grčarice tov. Grivec in Franc Šega, ki sta jim na kratko opisala tridnevne borbe in končen zaton kraljeve plave garde v Grčaricah v letu 1943. Gostje (bilo jih je okrog 50), so si nato ogledali še vas ter pokopališče, kjer so pokopani partizanski borci, potem pa so se z avtobusom odpeljali v Jelenov žleb, kjer so si ogledali brezno in spomenik v Crnem vrhu.

*

Na Gozdnem obratu Grčarice je letošnja huda zima precej za-

— Janez, kaj ti nič premoga ne kupiš za zimo?

— Ni treba, ker ob progri stanujem, pa kar svojih šest mulcev naženem, da železničarjem osle kažejo, ti jih pa s premogom obmetavajo, da ga še sproti porabiti ne moremo.

vrla tudi spravilo bukovine. Rok zadnje oddaje se je hitro bližal, zato so vozniki hiteli, da bi jo pravočasno spravili do kamionske ceste. Na pomoč so priskočili tudi uslužbenci iz Gozdnega obrata, da bi pripomogli k čimprejšnjemu spravilu.

KOMOLCI

Ne pozabite na komolce, ti so navadno pravi pastorki. Ko si umivamo roke, še posebno skrbno namilimo komolce in jih zmasirajmo. Tedenska oljna kopel komolcev bo pripomogla, da bodo ti postali kaj kmalu gladki. Vzele boste 2 posodici, v katerih boste nalile nekaj olja in ga rahlo segrele. Za nekaj minut potopite komolce v olje in si jih nato še zmasirajte. Učinek je prav zanesljivo dober.

dan s seboj.

Zelim si biti tam. Čutiti na licih vroč pozdrav sonca, v dlaneh trdo hrapavost drevesne skorje in na čelu božajoči dih vetra.

Pričakoval sem prvo spomladansko sobotno popoldne. Za menoj je ostala reka Rinža, ki se leno vije skozi Kočevje. Od daleč zgleda sinja in čista, tako različna od vode, ki jo gledaš vsak dan, da komaj še verjamem, da je res tista. Po bližnjici se požnem navzgor. Hitim naprej, ves neučakan — in vedno bližje mi je kočja PD Kočevje in njena okolica. Kakor v obrazu prijatelja, ki ga mnogo let nisi videl, zopet spoznaš v njej drage, znane poteze, ki jih je zima zbrzdala v obličje. Sonce se poigrava s sencami, beli skladi apnenca nad kočjo pa dihajo čistost in vabijo.

Spuščam se med drevjem, travami in cvetjem proti koči. Korak je tih in udušen. Hodim po mehki zeleni preprogi. Hipoma me napolni živa misel, da sem šele ravnokar odšel iz tega sveta in da je bil čas, ki sem ga med tem preživel v nemiru asfalta le dolg trenutek, ki je moral miniti,

Dolgo življenje kljub bolnemu srcu

Zdravniki za srčne bolezni so si edini v tem, da so mnogi ljudje, ki pridejo iskat pomoči, povsem zdravi. Te skrbi mnogokrat povzročijo srčna bolezen pri znancih ali sorodnikih, tako marsikdo zaskrbljeno opazuje vsak močnejši udarec srca, utrujenost ali zatekle gležnje. Vendar so ti simptomi lahko tudi rezultat česa drugega.

Zatekle gležnje dobimo zaradi prevelikega navora ali vročine. Srce bije nervoznim ljudem čisto močnejše.

Prav zaradi strahu pred srčno boleznijo so mnogi ljudje utrujeni.

Ravnanje z namišljenim bolnikom ni lahko in zdravniku se ne posreči vselej prepričati ga, da je zdrav. Tako se čisto zgodi, da pravzaprav zdrav človek nima več prave volje do življenja in živi v stalnem strahu. Mnogi opustijo vsako športno delovanje. Seveda je tako ravnanje povsem napačno. Kdor pa je res bolan, naj upošteva naslednja navodila:

Jejte zmerno!

Po obrokih vsaj za pol ure ležite in se odpočijte! Zelo škodljivo je gibanje s polnim želodcem. Teči ne smete, zato je zdravju koristnejše, da službo ali kako drugo prireditev malo zamudite (oz. pojdite pravočasno zdoma). Svoje občutke obvladajte. Izbruh jeze je prav tako nevaren kot hitra hoja po stopnicah. Če vas sedanje službeno mesto preveč obremenjuje, si skušajte najti drugo, manj odgovorno zaposlitev.

Ko pri hoji po stopnicah začutite, da ste utrujeni, se takoj ustavite in odpočijte. Hodite redno na zdravniške preglede, četudi se razmeroma dobro počutite. Zavedajte se, da imajo optimistični bolniki največ možnosti za ozdravitev. S počitkom nikoli ne odlašajte. Če ste za svojo višino pretežki, morate shujšati. Ni škodljivo, celo koristno je, da si srčni bolnik po večerji privoščiti kozarec alkoholne pijače.

Jelenov studenec me vabi

Pride čas, ko se mi zdi okolica Jelenovega studenca za Mestnim vrhom (1020 m) prečudovito lepa. Ovija jo praviljčni sij ob polni luni. Omamljena od sreče prestopa majhna živa misel, vsa svetla tudi sama. Drevesa okoli koč so kakor živa bitja, polna velikega, močnega življenja. Življenja, ki je tam in ki te čaka, da napolni prsi s čistim veseljem, z opojnostjo tišine, samote in miru. Vem, čaka me. Vedno, vsak dan. Tudi ta hip! Rad zahajam v ta kraj, kjer se spreham sredi srebrnih jelk in bradatih bukev. Čujem ptičje petje naokrog. Sem v zavetju trdih skal za Mestnim vrhom. Tako sta mi blizu sreča in lepota, tako blizu je to visoko življenje, ki je izpolnjeno z globino in širino lepih doživetij. Stopiti moraš vanj, da te zagrne v svoj čisti objem.

Jelenov studenec postane nenadoma veliko vabilo. Spremeni se v mehko zvonec klic iz daljave. Veter ga prinese s pobočij Stojne, prišumlja pod odprto okno, za-

veje v sivo sobo in jo napolni s soncem. Slike, ki sem jih posnel, mi dajejo čudežno moč. Zbistrijo oči, pomladijo misli in v nekaj trenutkih postanem ves drug. Čutim, kako prihaja vame svetloba in svežina gorskega zraka v velikem valu. Z ramen mi zdrsejo bremena vsakdanjosti. Skrb, ki so bile velike in težke, se ob pogledu na slike izgube. Zgubi se vsa neizbežnost in mučna teža, da komaj še vem zanje. Dolinica Jelenovega studenca me je poklicala. Ne ubežim več glasu, ki me vabi.

Sledim svetlim slikam na steni pred seboj. Ujel sem jih v fotokamero v štirih letnih časih, več let nazaj. S slikami se vzdigujem. V meni raste najlepše in najjasnejše: hrepenenje po hribih in gozdovih.

Iz slik vstajajo podobe svetlega skalovlja pod Mestnim vrhom! Divjina noči ob ognju in polni luni ob spremljavi nočnih glasov živali in ptic je užitek posebne vrste, ki ga ni mogoče nositi vsak

da sem lahko prišel spet nazaj. Bukve so zdaj še gole, le popje je opazno nabrekli. Pogled na ta visokogorski svet je lep. Zaprte snega ga delajo še lepšega. Priroda je tu razkošno popisana in porisana.

S pogledom pijem nove, male in velike čudeže, ki jih je dolinica Jelenovega studenca polna. Skale, pokrite z mahom, raztresene med drevjem različnih višin, in debelin, so polne različnih figur. Nad vsem tem sije sonce, veliki čarodej življenja, ki napaža to mirno veličastje z dobrotljivostjo, radodarnostjo, v širokih, zlatih snopih.

Tako mineva čas. Sence rasto in njihovi črni jeziki se vse višje dvigajo v Mestni vrh. Dan se nagiba, topi se v hladnem, svežem gorskem zraku Jelenovega studenca. In ko naslonjen na kočjo, gledam proti Mestnemu vrhu, gledam ugaša dan in kako ga gošpodar neba s poslednjimi žarki ovija v zlato in škrlat, ko gleham ta ljubljani svet, v temeljih gotopljen v prvi dih noči, okrog mene pa svetel, ožarjen, ves v toplih barvah, vem, da bi mi brez njega vedno nekaj manjkalo.

Peter Vovk

Nasveti Borove korenine — dalje od ekvatorja

DIVJAČINA IN BRAVINA

Divjačina in bravina sta prijetnejšega okusa, če ju zdrgnemo z narezano čebulo.

IGRAČKE

Celuloidne igračke, ki so postale bunkaste in vdrte, položimo za kratek čas v vročo vodo; takoj so spet gladke.

OČESNA »TELOVADBA«

Kot vsak drug človeški organ, vam bodo tudi oči hvaležne, če jim boste posvetili nekaj minut časa in z njimi »telovadili«. Z mišico, ki širi in oži zenico, bomo »telovadili« tako, da bomo najprej pogledale v daljavo, potem pa takoj na svoj prst, ki smo si ga prinesli pred nos. Koristno je tudi vrtenje oči. Oči vrtimo v vse smeri, skušamo z njimi pogledati rob svojih obrvi, svoje lase ob sencih in robove lic pod očmi, lahko jih celo tako zasučemo, da pogledamo navzkriž na konico nosu.

RDEČE ROKE

Te tudi niso preveč privlačne. Čeprav smo zaposlene žene, pa si včasih vzemimo le nekaj minut časa za osebno nego. Američanke cenijo pri negovanju rok krompir. Takole si ga pripravijo: krompir skušajo, olupijo in ga zmehkajo, še toplega položijo na pletnen ovoj in si ga ovijejo okoli rok. Da krompirjeva masa ostane dlje topla, si roke prekrijejo z brisačo. Ko masa omrzne, jo odstranijo in splaknejo roke s hladno vodo. Poskusite še ve! Prav enak uspeh boste dosegle s skutinim obkladkom.

Bor je drevo, ki je posebno bogato s koreninami: ima 25-krat toliko korenin kakor jelka in ga zato uporabljajo za pogozdovanje večjih predelov.

Vsak bor ima predvsem navpično osrčno korenino. Iz le-te raste v vodoravni smeri do 300 korenin drugega reda. Iz vsake od teh raste spet pod kotom 90 stopinj 300 korenin tretjega reda in to se nadaljuje približno 16-krat. Prve korenine rastejo za življenja več metrov daleč, naslednje pa ostanejo seveda krajše. Če predpostavljamo, da so korenine prvih šestih redov dolge povprečno 50 cm in naslednje, ki postanejo končno mikroskopsko tanke, povprečno 1 cm in če izrazimo skupno dolžino vseh teh korenin v milimetre, dobimo število, ki ima prek ducata ničel. Če preračunamo to število v kilometre, dobimo velikansko daljavo 1000 milijonov kilometrov. Seveda pa je to število le bolj teoretično. Upoštevati moramo namreč, da vse korenine ne zrastejo hkrati, da ne ostanejo vse pri življenju, da je na tisoče borov, ki imajo namesto 300 samo 3 korenine drugega reda, da jih je na tisoče, ki imajo samo korenine v številu 10, reda — toda kljub vsemu temu še vedno pridemo do dolžine 400.000 km. To je razdalja od Zemlje do Meseca, razdalja, ki je desetkrat daljša od obsega ekvatorja.

Toda ta zgodba o borovih koreninah še ni končana. Borovih korenin se namreč drži posebna goba, ki je sestavljena iz samih belih, silno tankih niti. Ta goba je neke vrste parazit, ki se hrani z borovim sokom, vodo pa črpa s pomočjo svojih niti iz zemlje in je torej v tem pogledu nekak podaljšek borovih korenin. Te tan-

ke nitke izčrpavajo iz zemlje tudi najmanjše količine vode. Dolgost »cevi«, s katerimi bor črpa vodo iz zemlje, se torej s tem »podaljškom« korenin silno poveča, po cenitvah strokovnjakov vsaj tisočkrat.

Zamislimo si še enkrat, da moramo borove korenine odmotati kakor vrtno cev z vretena — z

p i š e j o ž e k

Dragi stric urednik!

Joj, na Trati je vse narobe. Vodovod je namreč dograjen. Cesar sem se najbolj bal, se je zgodilo. Res so vse mame na Trati vesele, meni pa ostane le še upanje, da bo zmanjkalo vode, ker se novi rezervar nekaj kuja. Naša mama je kar plesala po kuhinji od veselja, celo ata je bil nekaj časa dobre volje; mama je v tistem veselju ata celo poljubila na plešo (kar pa z ljubeznijo, kakor sem dognal, nima nobene zveze!). Kljub temu je ata dejal, da kar se tiče poljuba, bi bila lahko večkrat otvoritev vodovoda... Nato je rekla mama, da bi bil ata pri teh letih lahko bolj pameten. Vse to praznično razpoloženje pa je pokvaril monter od inštalacije, ki je prinesel podpisati dva listka, na katerih je bilo napisano, da sta dva delavca montirala priključek štiri ure, v resnici sta delala pa samo pol ure. Mama je rekla atu, da ne bi smel podpisati, ata pa je menil, da bi rad imel, kljub vodi, mir in se ne želi pripraviti. Ata je nato še pripomnil, da ima samo še eno vročo željo, da bi imel namreč lep nagrobnik, ko bo umrl, na njem pa naj bi z zlatimi črkami

bora. Pri hoji bi se verjetno odvijalo prepočasi, zato bi sedli v avto, a tudi z njim si ne bi dosti pomagali. Presesti bi morali na letalo. Bor bi se kot vreteno vrstel z divjo naglico, ko bi leteli z letalom okrog ekvatorja. Ko bi preleteli kakih tisočkrat okrog ekvatorja, bi odmotali vse borove korenine.

pisalo: »Naši mami vstop strogo prepovedan!« To pa zato, da bo vsaj tam v miru spal tako trdno, kot predsednik volilne komisije na Trati, katerega so volivci čakali pred zaklenjenim voliščem. Moja ljubezniva teta (to je mama sestra, za katero pravi naš ata, da je visokokvalificirana opravljivka in če bi še preganjali čarovnice, bi ona prva zgorela na grmadi) je tudi dala še nekaj pripomb o volitvah, pa je ata dejal, da ona vedno godrnja, najbolj pa v vinjenem stanju. Teta je nato rekla, da ata nič ne briga, če ona pije vino, saj ga pošteno plača raznim prekupčevalcem, ki prodajajo razna vina iz različnih krajev po hišah. Mama je še rekla, da je bolje, če te boli glava zaradi vina po 200 din od prekupčevalcev kot zaradi vina po 300 din v naših gostilnah, kvaliteta je pa enaka. Ata je dejal, da bo že enkrat inšpekcija zaigrala na prave strune, jaz pa vem, da lahko igrajo na vse strune, samo na »g« struno pri kitari ne morejo, ker je v Kočevju ne moreš nikjer dobiti. Zato bom pa tudi jaz zanaprej igral le na pet strun in v »molu«.

Tvoj Jožek

Ivan Car:

Odnosi med ljudmi

OBJEKTIVNOST

Dokaj važna je objektivnost, ki je predpogoj odločanja v zadevah, ki se nanašajo na pravice in dolžnosti ljudi. Pri tem je nujno spoznati in razsoditi brez vpliva drugih. Vse to je še posebno važno za tiste, ki vodijo v delu večje število ljudi, da sami pravično presojajo in ugotovijo dejansko stanje. Prav zato, ker se to velikokrat ni dognalo ali ni bilo objektivnosti so bili številni v marsičem prizadeti.

Ne morem tudi mimo tega, da se ne bi podrobneje dotaknil vprašanja spoznavanja človeka. Ustvariti si pravo mnenje o značaju nekoga, ločiti njegove dobre in slabe lastnosti ni tako enostavno, kot si kdo misli in se v tem še masikdo preveč zaleti.

Čeprav še nič gotovega ne vemo, že govorimo v krogu ljudi o nekemu, s čimer mu lahko precej (nevede) škodujemo.

Pri ugotavljanju kakršnih koli vprašanj, ki nekoga zadevajo, pa je treba vedno staviti v njegov položaj samega sebe in si v celoti zamisliti, da si v njegovih okoliščinah. Nikdar si ne dovolimo podati zaključka o nekemu ali pa sploh ne, dokler se nam samo nekaj zdi in je bolje, da osta-

nemo do nadaljnega nevtralni ter resnično stanje ugotovimo kasneje.

Zelo je škodljivo tudi to, ko se s svojim govorom bolj kot z delom uveljavljajo posamezniki pri nadrejenih ter so ti večkrat celo pod njihovim vplivom. Upajmo vsaj, da bo tega vedno manj.

Vprašanje zase je tudi nezdrava in neobjektivna kritika, s katero prihajajo ljudje večkrat na dan v neprimerni obliki, ob nepravem času in na nepravem mestu. Kaj rado se zgodi, da se nekoga, ki je zaradi neke zadeve izpostavljen kritiki, prikaže ob tej priliki še veliko slabšega. Primer: uslužbenec, ki je imel v kolektivu največ zaslug za razvoj podjetja, je prišel nekega dne na dnevni red sestanka. Do tega dne ni imel proti njemu nihče nič, zdaj pa je nekdo v neprimerni obliki načel to vprašanje in kmalu je bil izpostavljen ostrim kritikam, našli so na njem vse, na kar ga prej ni nikdar nihče opozoril! Ali se tega ni dalo odpraviti na lažji način, ali je bilo potrebno, da je prišel za stvar, s katero ni niti napravil škode podjetju, pred obravnavo takega števila ljudi in bil deležen tako ostre kritike oz. moralne obsodbe? Če ni kritika

dovolj resnična in humana, če ni tovariška in zares upravičena in potrebna, lahko povzroči več škode kot koristi.

V nasprotju s kritiziranjem pa imamo tudi pojave dušenja dobronamerne kritike. Tudi s takimi pojavi je potrebno obravnavati. Naša prva dolžnost pri tem je, da ljudi, ki so nekomu izrekli konstruktivno kritiko, pa so zaradi tega naleteli na odpor in maščevanje, podpremo in zaščitimo.

SOSEDEJE

Vemo, da se veliko nasprotij kaže prav med sosedi. Kolikor takih sporov poznam, so jim bile navadno vzrok očitno nepomembne stvari. Ne vem, kako bi opisal vzrok, sodim pa, da bo temu predvsem kriva nevzdržnost, svojevrstna histerija, nerazumevanje, pomanjkanje kulture ali tudi to, da se posamezniki s tem kratkočasijo.

Najpogostejši so spori s soslednjimi gospodinjami zaradi otrok. Vedeti bi morala in upoštevati vsaka mati, da ni ravno njen otrok vse in edini. Otroci med seboj so se in se bodo spoprijeli in za trenutek sprli, to že zaradi samih igračk, če ne za drugo. Ni malo primerov, ko pridejo zaradi tega matere v velika nasprotja. Tu pa je kriva predvsem tista ženska nevzdržnost, ki se marsikje odraža v neprimernem tonu, ne pa vedno samo ljubezen do otroka. To so pojavi otrok, kate-

rim starši največkrat niso krivi, kjer pa ženske takih odnosov nočejo ali ne znajo uravnovati, je to dolžnost starešin gospodinjestev — moških, ki se morajo pogovoriti med seboj brez vsakih vplivov žen in drugih, seveda če so res moški in bodo tako v slednji sporni zadevi našli tudi rešitev.

Otroci se navadno za spore staršev veliko ne zmenijo. Skupno hodijo v šolo, skupno se igrajo, komaj čakajo, da se vidijo, sklepajo prijateljstva, celo ljubezni se vnemejo med njimi, vse mimo staršev in celo zoper nje. Hudo pa je, da starši otrokom medsebojne stike branijo; včasih, če jih vidijo v skupni igri ali pogovoru, sosedove surovo napodijo, morda celo pretepejo, svoje pa ozmerjajo in jim hudo zabijačajo: »Nikoli več s temi!« Sosedovim velja grožnja »Da se mi nikoli več ne prikažete pri nas!« Pred lastnimi otroki pa prikažejo sosedove kot pokvarjene, ničvredne, od njih se naučite samo slabo, čeprav so sosedovi otroci morda boljši. S tem seveda nočem nasprotovati izkušnji, ki jo imajo starši, ko ugotavljajo, da so njihovi otroci tem slabši, čim več se družijo z drugimi in da prav zato branijo svojim, da se ne družijo preveč z drugimi. Toda pri tem moramo znati ločiti zdravo jedro resnice od zmotne misli.

(Nadaljevanje)

oktober 1943 KOČEVSKI ZBOR oktober 1963

Razvoj ljudske oblasti v NOB

Kočevski bataljon, katerega štab je bil v maju 1942 v Taborski steni nad Papeži, je vodil vse partizanske akcije na Kočevskem. 3. maja so partizani napadli Italijane v Banja loki, 7. maja pa močno italijansko kolono pri Kočičini v dolini Kolpe in uničili več motornih vozil. Boji so se začeli že pri samem Kočevju in ob železniški progi proti Ljubljani. Italijani so se umikali v močno utrjene postojanke.

17. maja 1942 je izdal IOOF odlok o vzpostavitvi narodne oblasti na osvobojenem ozemlju. V Kočevski Reki in po ostali Kočevski so rajonski odbori OF organizirali volitve v NOO, ki so postali prvi nosilci oblasti na osvobojenem ozemlju. Funkcije oblasti so NOO opravljali po navodilih rajonskih odborov OF, ki so jih opozarjali na njihove naloge.

Tako je npr. rajonski odbor OF Mozelj že 26. maja pozval prebivalstvo na plačilo davka v živilih za prehrano partizanov in prebivalstva, 12. junija 1942 pa je opozoril narodnoosvobodilni odbor v Črnem potoku, kako naj organizira košnjo s kolektivno akcijo, o pravilni razdelitvi živil, potrebnih krompirja in preiskrbi družin, ki same niso imele življenjskih artiklov.

Maja so se prebivalci iz Zajčjega polja, Črnega potoka, Mozlja, Rajndola in ostalih vasi umaknili pred Italijani v gozdove nad Kolpo. V taboriščih civilnega prebivalstva so se organizirali narodnoosvobodilni odbori, ki so skrbeli za kolektivno oskrbo prebivalstva, za vzdrževanje reda in za življenje ljudi v taboriščih. Organizacija dela in življenja po gozdovih je bila dobro urejena, da ni prišlo nikjer do kakih večjih nepravilnosti. Ljudje so bili enotni in požrtvovalni.

Cele družine skupno z otroci so zapuščale domove in si po gozdovih v taboriščih uredile svoja stanovanja s preprostimi strehami. Ljudstvo Kočevske je bilo vključeno v aktivno dejavnost za NOB, skrbelo je in delalo za borce, ki so se borili z okupatorji okrog Kočevja in Novega mesta. Ljudje so z veliko voljo prenašali vse napore in niso klonili v boju za svobodo.

Rajonski odbori OF so redno izdajali poročila o situaciji in bojih z okupatorji. 20. junija 1942 je bilo izdano poročilo, da je 2000 Italijanov prebilo pas čez Fridrihštajn in napadlo vas Koče. Drugi oddelek Italijanov je prodrl proti Moravi skozi Črni potok in Stalcerje. 2. četa II. bataljona je odbila drugi oddelek Italijanov, ki je prodiral od Koč proti Moravi, da se je moral umrli na izhodiščne položaje. Okrog 300 Italijanov je napadlo Grčarice, katere je napadla 1. četa II. bataljona, ki je tudi ujela italijanskega oficirja in 26 vojakov.

Italijani so hoteli s temi prodori pomagati obkoljenim posadkam na Brodu in Osilnici, ki so jih napadali partizani. Še isti dan, to je 20. junija, so partizani napadli Italijane tudi v Moravi.

Poročilo opozarja prebivalstvo, naj bo mirno, ker se borbe na Dolenjskem uspešno razvijajo. Italijani se umikajo v Novo mesto, vse telefonske zveze so pretrgane, železniška proga Kočevje—Ljubljana je pretrgana, partizani napadajo Italijane pri sv. Antonu v Dobropolju. Boji partizanov se uspešno razvijajo, zato naj vztraja vsak na svojem mestu.

Ohranjeno je še obvestilo z dne 22. junija 1942, v katerem obvešča rajonski odbor Mozelj prebivalstvo v taboriščih o naslednjem:

»Poveljstvo NOV nas je obvestilo, da psi po taboriščih izdajajo naše položaje sovražniku. Ljudje svetijo v nočnih urah s svetilkami in premalo pazijo na konspiracijo. Vsled tega izdajd rajonski odbor OF nalog, da se po taboriščih pobijejo vsi psi in da se več ne sveti v nočnih urah s svetilkami.»

Ljudje iz vasi Željne, Klinja vas, Gorenje, Mlaka in Mala gora so se umaknili pred Italijani na osvobojeno ozemlje v Rogu. Prebivalci so v zapuščenih vaseh Grintovec, Stari breg in Trnovec.

V Starem logu je v tem času center vojaških in civilnih predstavništev narodnoosvobodilnega gibanja na osvobojenem ozemlju ves čas do Roške ofenzive. Po vaseh Roga so se organizirale volitve v NOO zelo svečano. Volili so vsi prebivalci vasi iz Roga. Pri volitvah so nastopale kulturne skupine. V Trnovcu je ob volitvah nastopila kulturna skupina, v kateri je bil tudi Miran Jarc, ki je pozneje padel v partizanih, in je recitiral dela iz naše ljudske poezije.

NOO v teh vaseh so skrbeli za prehrano civilnega prebivalstva, izdajali so propustnice, organizirali kolektivno obdelavo zemlje po vaseh Roga. Pri obdelavi zemlje je pomagal tudi partizanski bataljon, ki se je organiziral v tistem času. Pri košnji so pomagale še ostale vojaške enote tega območja. S pomočjo ostalih organov so NOO organizirali prebivalstvo Suhe Krajinne, da je prišlo na pomoč pri obdelavi zemlje s svojo živino. Življenje v območju Roga je bilo v času prve svobode zelo pestro in slikovito, le škoda, da se ni iz tega območja ohranilo nobenih pismenih dokumentov ali slik, ker se je pozneje v ofenzivi vse skupaj uničilo. Živih je pa še precej ljudi, ki so v tem sodelovali in vedo veliko povedati o življenju v tedanjem času.

Počitničarji za 20-letnico Kočevskega zbora

Pretekli torek je bil v Kočevju sestanek izvršnega odbora Počitniške zveze občine Kočevje, katerega so se udeležili tudi sekretar izvršnega odbora Počitniške zveze okraja Ljubljana Stane Curk, sekretar Socialistične zveze občine Kočevje Ignac Karničnik in predsednik ZMS Kočevje Jovo Marić. Razpravljali so predvsem o programu, ki ga bo Počitniška zveza organizirala v počastitev 20-letnice Kočevskega zbora, o sredstvih, potrebnih za to prslavo ter o delu zveze in o taborenju na Loparju (Rab).

V dneh pred obletnico Kočevskega zbora bo Počitniška zveza organizirala pohod svojih članov iz Ljubljane do Kočevja. Trajal bo predvidoma 3 dni, vodil pa ga bo eden izmed slavnih partizanskih komandantov. Ob prihodu v Kočevje, ki je predviden okoli osme ure (datum še ni določen), bo najprej zbor počitničarjev pri železniški postaji in razdelitev spominskih značk. Nato bodo odšli pred spomenik Svobode, kjer bo slavnostno zborovanje. Po zborovanju bo partizanski marš v Konca vas, kjer je delal, prebival ter bil tudi ujet narodni heroj Jože Šeško in kjer je bil ustanovljen tudi prvi odbor OF na Kočevskem (maja 1941). Ta del pohoda bo predvidoma vodil borec, ki se je boril v okolici te vasi in bo povedal udeležencem pohoda tudi nekaj spominov iz NOB. Po vrnitvi v Kočevje in po kosilu bo ob 16. uri na stadionu kulturni program, na katerem bodo sodelovali: folklorna skupina šole »Mirka Bračiča«, učenci glasbene šole in posamezne počitniške zveze oziroma družine. Po programu je predvidena zabava. Ta program je le okvirjen, dokončnega pa bodo izdelali v dveh tednih.

Počitniška zveza pa se je znašla pred problemom, kje dobiti denar za izpeljavo te prireditve in sploh za svoje delo. Zveza ni

namreč dobila dotacije za svoje delo, čeprav so odgovorni organi zahtevali kar trikrat njen predračun izdatkov in ga seveda tudi dobili. Sklenili so, da bodo člani zveze sami ali pa s pomočjo mladine in sindikalnih podružnic organizirali prostovoljno delo, katerega zaslužek bi porabili za delo zveze. Zveza bo tudi skupaj z mladinskim komitejem in SZDL poiskala še razne druge vire, kjer bi lahko dobila sredstva za delo.

Cesta Lož—Loški potok

(AK) — Prav te dni merijo novo traso za cesto Lož—Loški potok. Del ceste od Loža proti Loškemu potoku (okrog 4 km) je že delno dograjen, spomladi pa bodo pričeli delati s potoške strani. Cesta bo pomembna predvsem za izkoriščanje gozdov, povezala pa bo oba kraja in skrajšala dosežanje pot za 11 km. Ker pa bo speljana po lepem terenu, bo tudi turistično zanimiva, s čimer si lahko obetamo vsaj delen razvoj turizma tudi pri nas.

Predgrad

(jš) — Predgrajski folkloristi skupno s tamburaškim zborom vneto vadijo »predgrajsko kolo« in »most« za nastop na festivalu v Kopru, ki bo 29. julija. Tedaj bodo prikazali tudi znamenito predgrajsko narodno nošo in »nevesto«.

Odkar so odšli iz naših krajev Kočevjarji, je pokopališče na Vidmu zanemarjeno. Sedaj ga prebivalci Čepelj, Vimola, Kraljev, Brezovice in Nemške loke urejujejo s prostovoljnim delom.

Rodoljubi so se pred sovražnikovim divjanjem zatekli v gozdove in odločno prijeli za orožje

IZGUBILJENA STAVA

Pogona je bilo konec. Lovci in gonjači so se zbrali v Ambroževi gostilni. Zunaj je narahlo snežilo, v gostilniški sobi pa je bilo prijetno toplo. Najprej so se okrepčali s kozarčkom žganja, potem pa je prišlo vino na mizo. Jeziki so se razvezali in padati so začeli dovtipi in šale na račun pogona. Prisedel je še gostilničar Ambrož, ki je bil znan šaljivec — pa še eno posebnost je imel, ki so jo vsi poznali. Stavil je rad. Šel se je staviti na vse mogoče stvari in kadar drugega ni bilo, se je šel staviti celo na svojo ženo in njeno težo, češ: »Kaj praviš, koliko kil ima moja stara?»

Pogovor je nanesel tudi na hipnotizerja in njegove umetnije.

»Pa so ljudje vseeno dobri,« je govoril Ložar, ki je bil prejšnji teden po opravih v mestu in je tam videl hipnotizerjeve umetnije. »Kakšna stvar je videti popolnoma enostavna, pa ji vseeno ni nihče kos. Tako bi kdo mislil, da ni nič kaj posebnega, če bi mu rekel: usedi se pred uro, zapiči pogled v njo pa takole celo uro glej, ko se ziblje nihalo sem pa tja in vsakokrat, ko zaniha, reci zdaj na levo — zdaj na desno, druge besede pa ne smeš ziniti!«

»To pa res ni nič posebnega,« se je raznel Ambrož. »Za koliko staviš, da jaz to napravim?«

Lovci, ki so takoj vedeli, da se pripravljajo obilo smeha na račun gostilničarja, so ga začeli nameroma odvracati od stave: »Ambrož, nikar ne stavi, ni tako enostavno. Izgubil boš stavo!«

»Kaj? Jaz izgubil! Pa stavimo za jurka!« Položil je na mizo tisočaja.

Ambrož se je zmagovito smehljajal, češ, danes bom pa hitro zaslužil tisoč dinarjev. Postavil je stol tik pred veliko stensko uro, ga zajahal tako, da je imel naslon pred seboj in se naslonil nanj.

Ložar je lovcem na skrivaj pomežiknil in dejal: »Drži! Za tisoč dinarjev in denar položil na zraven gostilničarjevega. Sedaj pa kar začni!«

»Ampak vi me ne smete motiti.«

»Ne tebe in ne stola se ne bomo dotaknili — govoriti pa menda že smemo.«

»Govorite zaradi mene kolikor hočete!« je rekel Ambrož.

»Ti pa ne smeš celo uro ziniti druge besede, kot: na levo — na desno — kakor pač nihalo nihne. Zdaj je ravno štiri. Ob petih boš končal, če boš vzdržal! Ha, ha, ha, ha!«

Ambrož se je odkašljajal, se zagledal v nihalo, pa začel:

»Na levo — na desno — na levo — na desno...«

Lovci so se začeli pogovarjati o bodočem pogonu in staležu divjadi, Ambrož pa se ni dal motiti. Venomer je gonil svojo:

»Na levo — na desno — na levo...«

Ložar je sedel na svoje mesto, tedaj pa je vstal Primožič in stopil v kuhinjo, gostilničarsko iskat. Ko jo je našel, se je naredil prestrašenega, rekoč: »Ja, kaj pa je vašemu možu danes?«

»Kaj naj mu bo? Menda se ni našel!«

»Pojdite pogledat. Tako čuden je, kot bi se mu mešalo.«

Gostilničarka je res odšla gle-

dat. Ko je zagledala moža, kako jaha na stolu s hrbtom obrnjen proti gostom, gleda v uro in venomer goni eno in isto, se je grdo zadržala nad njim:

»Kaj pa delaš? Ali si pijan?!«

»Na levo — na desno — na levo — na desno...«

»Za božjo voljo! Edi, kaj pa ti je?« se je Ambrožička sedaj že prav zares ustrašila.

»Na levo — na desno — na levo...«

Lovci in gonjači so s težkim premagovanjem obdražali resen videz. Vendar jih je razganjalo od smeha. Ambrožička je začela jokati: »Spat pojdi, spat! Se boš prespal, pa boš boljši. Ubogaj me, Edi!« Začela ga je vleči za rokav.

»Na desno — na levo — na levo...«

Ložar je stopil k točilni mizi, si natočil zvrhano merico vina, se postavil pred Ambroža in na dušek izpil. Gostilničar se je samo nasmehnil: »Na levo — na desno...«

Gostilničar se ni dal mojititi in je enakomerno dajal takt nihalu. Le v obraz je postajal čedalje bolj rdeč, oči pa je tako grdo zavijal proti ženi, da se je ta še bolj ustrašila. Hotela ga je dvigniti s stola, v tem pa je s tako silo odletela od njega, kot bi jo kdo izstrelil iz topa.

Nekaj gostov je hitro vstalo in odšlo ven. Bali so se, da bi v gostilni planili v smeh.

»Veš, kri bi mu treba puščati,« se je obrnil Ložar h gostilničarki. »Kaj ne vidiš, kako je rdeč v obraz. Pošlji v Jelendol po Šintarico. Razume se tudi na take stvari. Pa le hitro!«

Hotel je oditi eden od gonjačev, ker pa je šel po cesti mimo ravno občinski sluga, je naročil njemu.

Cez deset minut je ženska, ki

je veljala za babico in se razumela tudi na druge bolezni, prišla.

»V posteljo ga je treba. Živčni napad ima,« je zaključila svojo diagnozo, ko ga je videla, kako bulji v uro in venomer goni svojo: Na levo — na desno — na levo...«

»Tak pomagajte ga vendar vzdigniti,« se je gostilničarka obrnila k lovcem, ki so mirno sedeli za mizo in žulili vsak svojo merico.

»Nak, to pa ne,« se je uprl Ložar. »Je pa že tak, da nas katerega lahko še ugrizne!« Ostali so vneto pritrdjevali.

Tedaj sta se ženski nekaj dogovorili. Šintarica je odšla v kuhinjo, od koder se je vrnila s polnim loncem mrzle vode. Podala je lonec z vodo Ambrožički, ki se je postavila za moža in — pljus! Voda se je Ambrožu tako nepričakovano zlila na glavo, da je pozabil na vse in planil ponkonci:

»Hudičeve babe! Jaz vam bom pokazal!«

Od ene k drugi se je obračal in jih tolkel s pestmi po hrbtih, da so se ženske kričaje umikale. Tedaj se je spomnil, kaj je stavil in sredi tepenice je spet začel lajnati:

»Zdaj na levo — zdaj na desno...«

Gostje so sedaj prišli na svoj račun. Po sobi je zaoril tak smeh, da so se šipe v oknih tresle. Ker je Ambrož spoznal, da je stavo izgubil je spet začel rohneti:

»Preklete babe! Dale ste me ob denar. Zaradi vas sem stavo izgubil!« Zopet je s pestmi planil po njih.

Gostje so ga komaj pomirili, stavil pa potem dolgo ni več.

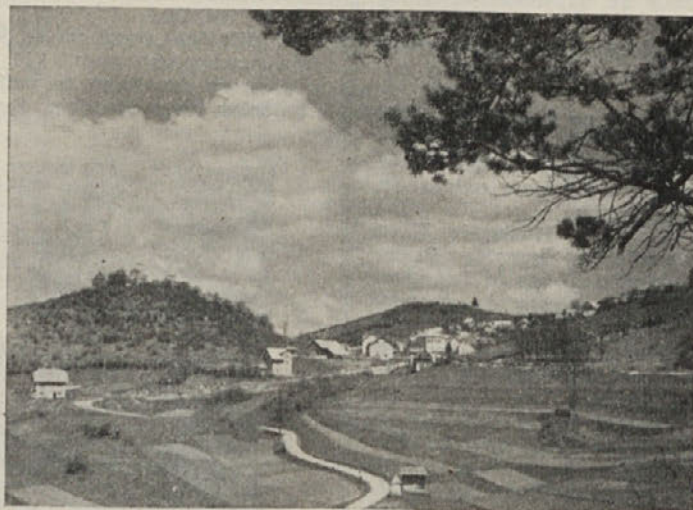
Norbert Cerne

Trgovska hiša v Loškem potoku

(AK) — Na zadnji seji je delavski svet trgovskega podjetja iz Ribnice sklenil, zgraditi trgovsko hišo v Loškem potoku. V gornjih prostorih stavbe, v kateri bi bil

niksi kupovati drugje marsikaj, česar ne dobe doma (slabi prostori in skladišča). Večina lokalov je starih že nad 50 let!

Razen tega predvideva trgov-

Hrib v Loškem potoku s Taborom na levi

predvidoma tudi bife, bodo stanovanja. Sredstva so delno zagotovljena in upamo, da bo Loški potok dobil sodobne trgovske lokale vsaj prihodnje leto, ker so vse trgovine v tem kraju zastarele. Zaradi tega morajo potroš-

ske podjetje gradnjo paviljončka v Malem logu. Vas je od centra oddaljena tri kilometre in je preiskrba zlasti pozimi težavna. Ta sklep trgovskega podjetja so Potočani navdušeno pozdravili in nestrno pričakujejo uresničitev

Urednikova pošta

TURISTIČNA POSTOJANKA V RIBNICI

Tov. urednik!

Turistično društvo Ribnica se je v Novicah z dne 16. 12. 1961 s člankom »Kje naj zgradimo turistično postojanko v Ribnici« obrnilo k nam za nasvet, kje naj bi ta postojanka stala v okolici Bukovice in Dan. Že v naslednji številki sem odgovoril v imenu vaščanov, naj bi bila postojanka nad Bukovico, vaščani pa so bili pripravljene pri delu pomagati. Od tedaj pa mineva že poldrugo leto, TOD pa nam še ni dalo odgovora. Zvedeli pa smo, da nameravajo graditi turistično postojanko v Veliki gori na Tatinskem plazičku ob cesti, ki pelje na Travno goro. Z dograditvijo koč na Tatinskem plazičku pa ne bomo dosegli zaželjene in prepotrebne izletniške točke za nedeljske in popoldanske izlete v naravo, kjer bi se človek odpočil brez naporne poti. Po mojem mnenju bi bila veliko primernejša postojanka na Tintovci nad Bukovico.

Priljubljena privlačnost romantičnega področja Velike gore s skrivnostnimi, temačnimi grapami in številnimi studenčki, z lepimi sprehodi po bujnih smrekovih in bukovih gozdovih že dolgo let privablja številne obiskovalce, zaman pa povprašujejo za gostinske usluge. Za letošnji 1. maj je med drugim prišlo tudi nekaj avtomobilistov celo iz Krškega in so taborili nad Bukovico, če so pa kaj potrebovali, so morali v Ribnico! Verjetno bi se še dlje časa zadržali, če bi bila tu turistična postojanka. Podobnih primerov je več, ljudje pa razočarani odhajajo, medtem ko po drugi strani govorimo, da je treba pri nas poživiti turizem in pritegniti več turistov. Kako in kam?!

S Tintovce je lep razgled po vsej Ribniški dolini in proti Kočevju, v okolici pa so sijajna smučišča in sankališča (v Dobro torej premislimo, kje bomo postavili turistično postojanko. Lovske kočice na Veliki gori samevajo po cele mesece, zdaj pa naj bi se jim pridružila še kočica na Tatinskem plazičku!? Kaj ne bi raje poskrbeli tudi za te? Preden se odločimo za gradnjo turistične kočice, preglejmo gospodarsko računico in upoštevajmo želje širšega kroga občanov...

Ignac Jereb, Bukovica

ZAKAJ STE IZPUSTILI?

Tov. urednik!

Kot stalen naročnik in bralec Novic se sprašujem, zakaj niste objavili smrti pokojnega Janeza Nadlerja iz Hrovače pri Ribnici. Užival je velik ugled v Ribnici in okolici zaradi poštenosti, delavnosti in tovarništva. Ker so take objave brezplačne, se kot sorodnik pokojnega zanimam, zakaj ste to izpustili?

Franc Mate, Hrovača 14
Op. uredništva: Obrnili ste se na napačen naslov. Objavimo le tiste novice o gibanju smrti, ki nam jih posredujejo matični uradi. Sicer pa niti ne vemo, kdaj se kdo poroči, rodi ali umre...

NK Kočevje prvak I. razreda LNP

Preteklo nedeljo se je končalo zadnje kolo spomladanskega dela tekmovanja. NK Kočevje je gostovalo v Jaršah in bilo poraženo s 4:3. To je bil tudi prvi poraz naših nogometašev v jesenskem in pomladanskem delu tekmovanja.

Uspeh, ki ga je naše moštvo doseglo v tej sezoni, ni bil samo odraz prizadevanja posameznikov, ampak načrtno in prizadevano delo vseh članov kluba, upravnega odbora in moštva. Preudarno smo gospodarili tudi z denarjem. Vse to je rodilo uspeh.

Ce pogledamo moštvo s tehnične strani, vidimo, da je precej napredovalo. Nič več ni individualnega preigravanja, sebičnosti, nepotrebne zadrževanja žoge, prerekanja, razpravljanja z vodniki, raznih izpadov in podobnega.

Ce pregledamo lestvico, vidimo, da ni bilo vprašanje, kdo bo prvak. Razlika osmih točk kaže,

da smo dosegli lep uspeh, saj smo bili v tekmovanju le enkrat poraženi.

LESTVICA ODIGRANIH TEKEM

Kočevje	20	19	0	1	91:31	38
Jarše	20	14	2	4	69:29	30
Dob	19	13	1	5	60:33	27
Rakek	19	12	1	6	54:33	25
Logatec	18	9	2	7	41:47	20
Medvode	20	7	2	11	62:56	16
Usnjaj	20	7	2	11	60:28	16
Enotnost	20	7	2	11	47:89	16
Papirničar	20	5	3	12	44:54	13
Slivnica	20	3	2	15	29:67	8
Komet	20	1	3	16	15:78	5

Izven konkurence:

Rudar						
Trbovlje II.	20	18	0	2	84:30	36

Največ zasluga za uspeh moštva ima požrtvovalni Pavle Komac, ki je vložil precej truda za odpravo napak pri posameznih igralcih. Naše moštvo se je s to zmago plasiralo v višji razred, v katerem pa mora vzporedno s prvim moštvom tekmovati tudi mladinsko. Zato je uprava NK Kočevje že organizirala treninge za mladince. Uprava kluba se je znašla pred problemom, ki ga ne bo lahko rešiti. Igralcev je dovolj, toda za njih ni ustrezne upreme. Verjetno se bo tudi to sčasoma uredilo.

Višji razred bo zahteval od igralcev še več dela in požrtvovalnosti. Trener in uprava kluba bosta morala prijeti za delo še pred tekmovanjem, ki se začne v začetku septembra.

Kratke športne vesti

Minula nedelja je bila za kočevske športnike zelo pestra. Bili so na raznih tekmovanjih v okraju, kjer so imeli zadnja kola ligajskih tekmovanj z več ali manj uspeha, a v glavnem zadovoljivo.

Odbojkaši so imeli močnega nasprotnika v Žirovnici. Srečanje so izgubili s 3:1. Težko je zmagati na tujem terenu in še pri dokaj živahni publiku. Kljub temu so se uvrstili na vrh lestvice v II. republiški ligi in v predzadnjem kolu branijo 3. mesto. To je vsekakor lep uspeh in zagotovljen obstoj v tej ligi, čeprav je bilo letos moštvo skoraj v celoti pomlajeno.

Odbojka je dobila v Kočevju v minulem letu velik razmah. Tudi na gimnaziji pridno vadijo. Na minulem prvenstvu srednjih šol okraja Ljubljana je zasedla gimnazija Kočevje v moški konkurenci od 11 ekip II. mesto in ženske od 9 ekip III. mesto. Vsekal kor razveseljiv uspeh.

Tudi mladi rokometiši so uspešni, da so se odlepili od zadnjih mest na prvenstveni lestvici. V nedeljo so igrali v Dobropolju. Igro so izgubili. V splošnem pa je bil tudi v rokometu precejšen

onirskih iger,

ob 15.30 uri — spust zastave in zaključek iger.

Pionirske igre organizira občinska zveza društev prijateljev mladine in občinska zveza za telesno vzgojo Kočevje. Obe zvezi vabita občane, predvsem starše, da se teh prireditev udeležijo in pogledajo razvoj svojih otrok oz. pionirjev na polju telesne vzgoje in družbene dejavnosti na sploh.

A. A.

Nov način financiranja

(Nadalj. z 2. strani)

sposobne kadre in ekonomsko osnovo.

Poslovno združenje lesne industrije LES združuje skoraj vsa lesnoindustrijska podjetja v Sloveniji. Zanimiv je tudi uspeh slovenske lesne industrije v prvih štirih mesecih letos na zunanem trgu, saj so izpolnila 33% jugoslovanskega izvoza.

Kombinat Inles v Ribnici ima v perspektivi za razvoj lesne predelave velike potrebe po investicijah, predvsem za rekonstrukcijo, ki naj bi vo-

dila v specializacijo proizvodnje (na posameznih obratih bi izdelovali le nekatere artikle in ne na vseh vse, kakor je še sedaj). S tem računajo na občuten dvig proizvodnje in strojne opremljenosti na evropski nivo. Tak razvoj jim narekuje današnje tržišče in ekonomičnost. Za to pa so potrebni strokovni kadri, ki jih Inles nima, je pa zainteresiran, da koristi posamezne biroje in službe v okviru poslovnega združenja (tehnoški biro, komercialni-nabavno uvozniki in ekonomski biro).

Inlesov obrat HRASST v Dolnji vasi

ZDRUŽITEV ZDRAVSTVENE SLUŽBE NUJNA

(Nadaljevanje s 4. strani)

Finančni načrt predvideva za letos ad 569 milijonov dinarjev dohodkov in za nad 623 milijonov dinarjev izdatkov ter za nad 54 milijonov dinarjev primanjkljaja. V razpravi o finančnem načrtu in programu je bilo poudarjeno, da je pri nas precej več izdatkov za zdravljenje v bolnišnicah in da je tudi v domačih ambulantah ležalo precej več ljudi kot iz drugih, približno enako velikih področij komunalnih skupnosti. Vzrok je slabše zdravstveno stanje prebivalcev našega področja. Tudi ob zadnjem pregledu šolskih otrok je bilo ugotovljeno, da je nujno napraviti več za izboljšanje njihovega zdravja. Bolniške so zadnje leto občutno porasle, čeprav letos ni bilo gripe (kot je bila lani), predvidoma bodo pa še bolj, saj bo letos izplačanih kar za 69 odstotkov več nadomestil za osebne dohodke kot lani. Zaradi teh in še nekaterih vzrokov komunalna skupnost ne bo mogla bistveno vplivati na zmanjšanje primanjkljaja, zato je skupščina sklenila predlagati upravnemu odboru Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje Ljubljana nov način udeležbe iz pozavarovanja, na podlagi katerega bi dobila naša komunalna skupnost več sredstev za kritje primanjkljaja.

Skupščina je sprejela še več sklepov, o katerih smo v glavnem poročali že v prejšnji številki, pravilnik o uveljavljanju zdravstvenega varstva in razpravljalna o porabi dela presežka sklada za zdravstveno zavarovanje iz lanskega leta.

Medobčinske pionirske igre v Kočevju

V počastitev 20-letnice kočevskega zbora bodo v nedeljo, 9. t. m. v Kočevju velike pionirske igre, na katerih bodo sodelovali pionirji osnovnih šol s področja občine Kočevje in pionirji iz sosednih hrvatskih občin Delnice, Vrbovsko, Ogulin in Čabar. To bo veliko srečanje naših najmlajših, ki se bodo v bratskem vzdušju srečali v športnih tekmovanjih, kulturnem programu in prikazu pionirske dejavnosti.

Celoten program se bo razvijal v dveh delih. Občinske reprezentance pionirjev in pionirk bodo izvajale tekmovalni program, medtem ko bo pri šoli »Mirko Bračič« zborovanje in razvitje pionirskega prapora po končani povorki skozi mesto, v kateri bodo prikazali odredi in posamezne šole, s čim se ukvarjajo pionirji v svojih krožkih.

Ta pester program, ki bo ob enem tudi nekaj zaključek pionirskega dela za to šolsko leto. S temi igrami se pa bodo naši najmlajši oddolžili spominu tako pomembnega dogodka iz naše borbe za osvoboditev, kot je kočevski zbor.

Igre se bodo razvijale po sledečem programu:

od 7. do 8. ure — sprejem gostov,

ob 8. uri — otvoritev iger na stadionu in dvig zastave,

ob 8,15 uri — pričetek tekmovanja v atletiki i streljanju,

ob 9. uri — pričetek tekmovanja v rokometu na igrišču pri šoli »Mirka Bračiča«, malem nogometu, odbojki in košarki na igriščih v »Gaju«, namizni tenis v dvorani množičnih organizacij in šahu v dvorani v gimnaziji,

ob 10. uri — povorka pionirskih odredov po mestu,

ob 11. uri — zborovanje pionirjev pri šoli »Mirka Bračiča«, kratak kulturni program in razvitje pionirskega prapora,

od 12. do 13. ure — kosilo,

ob 13. uri — nadaljevanje tekmovanja — ogled mesta in muzeja pod vodstvom vodičev,

ob 15. uri — na stadionu v »Gaju« predaja prehodnega pokala in priznanj zmagovalcem pi-

ta teden za vas

KOČEVJE

Poročila sta se: Gorše Franc, poljedelec iz Rapljevega 8, star 34 let in Papež Angela, delavka iz Brezovega dola 14, stara 23 let.

Rodile so: Turk Stefanija, natakarica iz Kočevske Reke 24 — dečka, Miklič Marija, gospodinja iz Mlake pri Kočevju 5 — dečka. — V Ljubljani je rodila: Blažič Tatjana iz Kočevja, Reška cesta 16a — deklico. — V Murski Soboti je rodila: Klar Marija, delavka iz Koblarjev 12 — dečka.

Umrla je Hudorovič Ana iz Željnj, stara 78 let.

DOLENJA VAS

Umrla je Kromar Marija, gospodinja iz Prigorice 79 (stara 80 let).

RIBNICA

Poročili so se: Andžič Nedeljko, podoficir JLA iz Kranja, Koroska 2 in Mihelič Ivanka, uslužbenka iz Hrovače 13 in Gorše Alojzij, poljedelec iz Zapotoka 10 in Dejak Rozalija, poljedelka iz Dolenjih Lazov 18.

ČESTITKA

Anici Stropnikovi iskreno čestitamo za njen rojstni dan — kolektiv ČZP Kočevski tisk.

ČESTITKA

Ediju Colnarju, sedaj je v Stuttgartu, iskreno čestitajo k rojstnemu dnevu in mu želijo

mного zadovoljstva in vedrosti — mati, oče, sestra, strici, tete in ostali domači.

PRODAM

Prodam italijanski športni otroški voziček. Naslov v upravi Novic.

PRODAM

Prodam stanovanjsko hišo v Dolenji vasi 28. Ponudbe in informacije pri Vinku Mrharju, Prigorica št. 3.

OBVESTILO

S 1. JUNIJEM sem odprl tapetniško in sedlarsko delavnico. Sprejemam vsa tovrstna naročila in se cenjenim naročnikom toplo priporočam.

Tanko Janez,
Hrovača 27, Ribnica

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega moža, očeta, dedka, brata, svaka in tasta

FRANCETA MOHARJA

se toplo zahvalujemo Angeli in Janezu Pavčiču iz Mozlja za nesebično pomoč v času boleznih, sestri Jugoslavi Dimitrijevič, sosedom Bižalovim, Hrenovim, Levstikovim, Jeršetovim in Serčerjevim za pomoč v najhujšem trenutku, organizaciji ZB, pevskemu zboru Jakob Gallus, godbi, govornikom tov. Sobarju in Ceru, darovalcem vencev in vsem, ki so ga spremili na zadnji poti.

Moharjevi

Družinski kotiček

POSLEDNJA OBALA

Ameriški film »Poslednja obala« želi prikazati strahote, ki bi jih povzročila atomska vojna. Zgodba se dogaja leta 1964, leto dni po izbruhu atomske vojne. Neko majhno državo v Evropi je prevzela panika in je prva vrgla atomsko bombo. Vojna je bila tu. Cela Evropa in severna Afrika sta uničeni, radioaktivni oblaki so preplavili severno stran zemlje. Samo še v Avstraliji je življenje, a tudi tu vedo, da le še kratak čas, dokler ne pridejo do njih smrtonosni oblaki. Pričenjajo se človeške drame, ljudstvo živi v znaku skorajšnje smrti. Film »Poslednja obala« bi lahko bil eden najboljših, če ne bi bil preveč nerealen, saj je nemogoče, da bi bila mesta in strašni atomski vojni, nepoškodovana, kot jih prikazuje film. Glavni vlogi sta odigrala Ava Gardner in Gregory Peck.

Film bo na sporedu v Predgradi 8. in 9. junija.

KROŠNJARJI

Italijanski film »Krošnjari«, ki bo na sporedu v kinu Dobrepolje 12. junija in v Ponikvah 13. junija, prikazuje življenje Italijanov, ki se kot delavci zaposlijo v Zahodni Nemčiji. Mario, ki se po preteku pogodbe z delodajalcem želi vrniti v Italijo po naključju zaide med krošnjarje italijanske narodnosti, ki izrabljajo stisko in nevednost ljudi ter jim za drag denar prodajajo malovredno blago. Mario prepozno spozna, da je v delu krošnjarjev marsikaj nečestnega in ponižujoče-

ga, ker je že pretesno povezan z njimi. Kmalu se spozna z lepo ženo poglavarja nemških krošnjarjev — Paulo, s katero se vzljubita. Toda stvar se zaplete, ko se skuša poglavar osamosvojiti in postati sam vodja krošnjarjev. Mario uvidi, da je zdrknil prav na rob človeške družbe in se odloči, da odpotuje domov. S seboj povabi tudi Paulo, toda ona noče z njim, ker se boji revščine.

Film je vsebinsko zanimiv, privlačna pa je tudi izvrstna igra glavnih igralcev: Alberta Sordija, Renata Salvatorija in Belinde Lee.

Lepi načrti

(Konec s 3. strani)

velikokrat razpravljajo o delu društva, vendar se razprava navadno suče okrog denarja, beseda »kulturno delo« pa ostaja v ozadju. Da bi si nekako opomogli, smo poskusili celo z veselico, kar seveda še daleč ni »kulturno delo«, pa tudi s tem nismo dosegli zaželjenega uspeha. Letos pa smo se dokončno odločili za popolno adaptacijo posloplja. Dvorani bi prizidali še en prostor, sedanjo garderobo pa je treba podreti. Poslopje bi dvignili in obnovili streho, ki na več mestih pušča. Oder bi povečali, da bi čim uspešneje služil svojemu namenu. V prizidanem delu bi bila garderoba, čakalnica, sanitarije, predvsem pa dobro opremljen

KINO

KOČEVJE: od 7. do 9. junija ameriški barvni film »Alamo« II. del, 10. in 11. junija madžarski film »Alba regija«, 12. in 13. junija ameriški barvni film »Dolgo, toplo poletje«, od 14. do 16. junija italij. barvni film »Rimska sužnja«.

RUDNIK: 8. in 9. junija poljski film »Ločitve«, 15. in 16. junija italijanski film »Delfini«.

RIBNICA: 8. in 9. junija italijanski barvni film »Maratonska bitka«, 15. in 16. junija ameriški barvni film »V 80 dneh okrog sveta«.

SODRAŽICA: 8. in 9. junija jugoslovanski film »Čudno dekle«, 15. in 16. junija ameriški barvni film »Mačka na vroči pločevinasti strehi«.

VELIKE LAŠČE: 8. in 9. junija ameriški barvni film »Obračun na Atlantiku«, 15. in 16. junija jugoslovanski film »Vojna«.

LOŠKI POTOK, 9. junija jugoslovanski film »Kampo Mamula«, 16. junija ameriški barvni film »Ponosni upornik«.

DOBREPOLJE: 8. in 9. junija italijanski film »Rocco in njegovi bratje«, 12. junija italijanski film »Krošnjari«, 15. in 16. junija jugoslovanski film »Solunski atentatorji«.

PONIKVE: 13. junija italijanski film »Krošnjari«.

BROD NA KOLPI: 8. in 9. junija japonski film »Poslednje žene Saipana«.

PREDGRAD: 8. in 9. junija ameriški barvni film »Poslednja obala«, 15. in 16. junija francoski film »Oči ljubezni«.

POTUJOČI KINO PREDVAJA

Ameriški barvni film »Palček Tom« v soboto, 8. junija ob 20. uri v Starem logu. V nedeljo, 9. junija ob 17. uri v Mozlju in ob 20. uri v Livoldu.

Slovenski film »Kekec« v soboto, 8. junija ob 17. uri na Oneku in ob 20. uri v Koprivniku.

SPORED RTV LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 4.05, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00.

SOBOTA, 8. JUNIJA: 8.05 Poštarček v mladinski redakciji, 9.25 Vedri intermezzo z majhnimi ansambli, 9.40 Slovenske narodne ob spremljavi orkestra, 10.15 Uroš Krek: Koncertantna

V nedeljo, 9. junija ob 14. uri v Banja loki, ob 17. uri v Fari in ob 20. uri v Kužlju.

15. in 16. junija bomo predvajali slovenski film »Balada o trobenti in oblaku« v Črnem potoku, Travi in Podpreski. Francoski film »Ob nedeljah ne pokopavamo« v Livoldu, Lazah, Vi-molju in Mozlju.

V juniju bomo nekoliko spremenili program. V Dolgi vasi opravljajo prosvetni dom, zato bodo predstave v Livoldu. Predstave v Strugah pa smo prisiljeni ukiniti, ker nihče ne skrbi za ureditev dvorane (še vedno, kljub številnim prošnjam, ni zatemnjena) in obisk je premajhen. Namesto v Strugah bomo imeli izmenoma še eno predstavo v Mozlju in Črnem potoku. Zaradi daljšega dneva smo tudi čas predstav premaknili za eno uro.

Vstopnice prodajajo pol ure pred predstavo. Gledalcev je brezplačno na voljo filmski list s kratko vsebino in oceno filma. Predstavnike v krajih, kjer predvajajo filme, prosimo, da poskrbijo za urejen in popolnoma zatemnjen prostor.

POSEBNE PREDSTAVE POTUJOČEGA KINA

V petek, 7. junija bomo ob 16. uri v filmskem gledališču — v klubu — predvajali slovenski film »Kekec«. Ob 20. uri na ploščadi pred samskim domom pa zanimive kratke filme (Od rude do urana, Plava magistrala, Statistično je dokazano, Sola Vladimira).

V torek, 11. junija bomo ob 20. uri na ploščadi pred samskim domom predvajali kratke filme: Poljedelstvo postaja industrija. Poklicane vode, Zbor I. proletarske brigade in zadnje filmske novice.

Vstopnine ni! Oglejte si zanimive predstave!

glasba za fagot, godalni orkester, harfo in timpane, 11.00 Pozor ni-maš prednosti! 12.05 KN — ing. Dušan Modic: Pomeni pinciranja pri vzgoji krošenj sadnega drevja, 13.30 zvoneče kaskade, 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.15 Tisoč pisanih taktov, 16.00 Vsak dan za vas, 17.05 Gremo v kino, 18.45 Okno v svet, 19.05 Glasbene razglednice, 20.00 Po domače... 21.00 Za konec tedna — pes.

NEDELJA, 9. JUNIJA: 8.00 Riki-tiki-tavi pripoveduje Jurij Souček, 8.30 Posnetki s tretjega mladinskega festivala v Celju, 9.05 Pisan glasbeni spored, 10.00 Se pomnite, tovariši... Spomini s Sutjeske — II, 10.30 Iz koncerta in opernega odra, 11.30 Naši deljska reportaža, 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 13.30 Za našo vas, 14.00 Koncert pri vas doma, 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo II, 15.15 Lepe melodije, 16.00 Komični operni prizori — Trije humoreska tega tedna — Trije ljubimci in pametna soproga, 16.30 Pri Chopinu, 17.05 Z lokom po strunah, 17.15 Radijska igra »Dvojnik«, 18.30 Športna nedelja, 20.20 Nedeljska panorama, 22.15 Skupni program JRT — studio Beograd.

A. Košmrlj